Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ... 21-һээ гарана | № 133 (17256) | 1986 оной июниин 8, воскресени | Сэн 3 мүн.

...ДЭР — ХҮНГЭН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

...СЭБҺӨӨ ...ДУУР 4000 ...ЭҺЭГ

...н зэрэлгэ-нэхэлгын фабрикада ... болотор оёдолшоноор ажаллаһан ... уедэ Улаан-Үдэдэ гадар трикотажа хубсаһанай фабрикын нээгдэхэдэ, хэдэн ... суг эндэ хүдэлхэеэ ерээ һэмди. ... эндэ оёдолшоной болон бусад ... хүдэлмэрилэгшэд илангаяа ... дуталдадаг һэн. Тиимэһээ бидэнэр даабаринуудаа, абаһан социалис ... дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын ... хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлдэг ... Арба гаран жэлэй туршада Хяагфабрикада ажаллаһан маанад бэшэн... одоо дүй дүршэлтэй байгаабди. ... дэг залуу нүхэдөө түрүү ажалай ... нуудта зааха ушарнууд али олон ... һэн ааб даа. Ябан, ошон тэдэнэр... оёдолшод болоо һэн. Намтай ... хүдэлхэеэ ерэһэн нүхэдүүдни ... бусад цехүүдтэ амжалтатай ажал... йнхай. Булта залуушуулнай һурган... ... лгшэд мүн юм.

... хүдэлдэг бригадада 21 хүн ажал... шадабаритай оёдолшон Ва... Гармаевна Хайдапова бригадирнай ... мүнөө амаралтада гаранхай, ... Валентина Раднаева үлөөд, бри... ажаллажа байна. Бригадымнай ... үрэ бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ, ... дотор дэлгэрһэн социалис мүры... ... гэнтэ бэшэ илажа гараһан байха. ... эбтэй зэтэй бригадамнай предприя... ... коллективүүдэй нэгэн болон... ... лай журам хазагайруулха ушар... ... үзэгдэнэгүй. Харин тиихэдэ. ... тогтонижожо байха үедэ, хүдэл... 5—10 минута хожомдожо ерэхэ, ... даабарие дүүргэнгүй байха ушар... ... гдэдэг һэн. Эдэ дутуу дунданууда гарахын, эбтэй зэтэй коллек... ... тула бригадир, үнинэй бусад ... лэгшэд хүмүүжүүлгын ехэ хүдэл... хэнэшье.

... бүгэдые амжалтатай шиидхэхэ ... хамтын подрядай гурим үйлэдбэ... ... үүлгэ ехэ туһа хүргэһэн байна. ... хабаадалсаһанай зэргээр мүнгэн ... хубаарилан абанабди. Хамтын под... ... гуримай аша туһа тухай хэлэһэнэй ... Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, түрүү гури... ... аллахадаа, коллективтэмнай «нэгэн ... түлөө, булта нэгэнэй түлөө» гэһэн ... батаар тогтонижоо гэжэ тэмдэг... Мүн үйлэдбэрилэн гаргагдаһан ... ... шанар нарижуулан һайжаруул... ... ассортиментые үргэдхэхэ хэ... ... үүргэ нүлөө үзүүлээ.

... гэшүүн бүхэн хоорондоо ха... хэдэн мэргэжэл шудалжа, оёдо... ... янзын машинануудые адли тэг... ... дэлгэхэ аргатай болонхой. Тиимэ... ... моделиин хубсаһа ядамаггүй ... уу. Байгша оной эхинһээ ехэшүүлэй ... гдэй дүшөөд шахуу янзын шэнэ ... оёжо гарганабди. Шэнэ хубсаһа ... залуу басагад дүршэл багатайһаа ... халаанайнгаа даабарие арай ша... ... рдэг. Гансал оролдосын ашаар ... тэй болоходоо, аха нүхэдһөө ... ажаллана. Эндэ һурган хүмүүжүү... Людмила Алексеевна Машиева, ... Тарасовна Халанова, Марина Ва... ... Цыбикова гэгшэд залуу нүхэдөө ... ажалай онол аргануудта һургана. ... һурган хори гаран басагад ... түйлан хүдэлнэ. Мүнөөшье хэдэн ... бригадымнай бүридэлдэ орожо. ... ажаллажа байнхай. Тэдэнэй нэ... ... Лхасарановае хүдэлмэридэнь ... һурганаб. Оёдолшоной мэргэжэлэй нюусануудые гүйсэд шудалха гэжэ яһала оролдоно. Саашадаа бэрхэ оёдолшон болохо байһандань этигэнэб.

Залуу басагад хүдэлмэридөө түргэн дүршэхэдөө һайн шанартай продукци бүтээн гаргадаг. Бригадымнай басагад эрхим шанартай хубсаһа оёхын тула мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг, элдэб конкурснуудта эдэбхитэйгээр хабаададаг. Шанарай хубиин тамгатай боложо ажаллахын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, Нина Ивакина нүхэртэйгөө суг хүндэтэ тэмдэгтэй хүдэлхэ эрхэтэй болоо һэмди. Тиигэжэ «Уран гартай мастер» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэйбди. Үндэр нэрэеэ саг үргэлжэ хамгаалнабди. Юуб гэхэдэ, хэдэн дахин голодоһо гаргабал, энэ нэрэ зэргэтэеэ хахасаха болохобди. Юрэдөө, хүн зондоо гоё һайхан хубсаһа оёхын тула шадал соогоо оролдонобди. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүд соо арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараанай шанарые нарижуулан һайжаруулха зорилго ороной текстильщигүүдэй урда эрид шангаар табигдаба. Тиимэһээ продукциин шанар, ассортиментые һайжаруулха гэһэн партиин табиһан залан сэхэ шугамые богони болзорто бэелүүлхэ болонобди.

Мэргэжэлэйнгээ заншалта һайндэрые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө фабрика доторнай социалис мүрысөөн дэлгэрээ һэн. Бригада, участок, цех бүхэнэй коллективүүд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа, үрэ бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ эхилээ бэлэй. Манай бригадын коллектив энэ үдэр болотор түсэбһөө гадуур 500 хэһэг гадар трикотаж хубсаһа оёжо гаргаха гэһэн уялга абаа һэн. Энэ уялгаяа дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула хамаг нөөсэ, арга боломжонуудаа элсүүлэн, эршэтэй шангаар ажаллажа, түсэбһөө гадуур 4 мянган хэһэг хубсаһа гаргаабди.

Түүхэй эдээр һайнаар хангагдаад байбал, бүришье үндэр дүнгүүд түйлагдаха һэн. Мүнөө фабрикамнай түүхэй эдээр дутуу хангагдана. Ажалай, технологическа. хангалгын, түсэблэлгын журам эрид шангадхаха гэһэн партиин съездын эрилтые дэмжэнэбди. Энэмнай мүнөөдэрэй гүн шухала эрилтэ мүн болоно.

Фабрикадамнай шэнэ хүдэлмэрилэгшэд хүдэлхэеэ олоор ерэнэ. Тиимэһээ предприятиин захиргаан гэр байрын барилгада үйлэдбэриин асуудалнуудһаа дутуугүй анхарал хандуулха ёһотой. Юуб гэхэдэ, үнинэй олонхи хүдэлмэрилэгшэд гэр бүлэтэеэ хамтын байрада байһан зандаа. Мүнөө дээрээ элдэб бэрхэшээлнүүд дайралдана. Тиигэбэшье манай экономикые хурдадхалгын замда гаргаха гэһэн партиин хараа зорилгые сүм бэелүүлхэ арга боломжо маанадта бии.

Е. НАМСАРАЕВА.
Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын оёдолшон, Ажалай Алдар Солын III шатын орденто.

ҺАЙНДЭРӨӨ УГТАНА

... арбан хоёрдохи та... ... хүнгэн промыш... ... ажалшад харюу... ... рилгонуудые шиид... 1986—2000 онууд... ... хэрэглэмжын эд ба... ... рилгые, хүн зо... ... байдал хангалгые ... комплексно прог... ... хараалагдаһан хэм... ... нуудые амжалта... ... лүүлгэ тэдэнэй хү... ... эршэ дэлисэһээ, ... түлэб дулдыда... ... промышленностиин ... шэдэй үдэртэ зорюулагдажа, июниин 6-да Москвада болоһон баярай суглаанда хабаадагшад энээн тухай хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Бирюкова, хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл болон новаторнууд, социалис мүрысөөндэ илагшад, ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэд президиумдэ һууба.

СССР-эй хүнгэн промышленностиин министрэй нэгэдэхи орлогшо Э. И. Разумеев элидхэл хээ.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула һалбариин ажалшад бүхы хүсэеэ, эрдэм мэдэсээ, дүй дүршэлөө элсүүлхэ юм гэжэ баярай суглаанда хабаадагшад мэдүүлбэ.

(ТАСС).

...АГНАЛ

... эрдэм, тех... ... алтануудые амжал... ... бтэрүүлһэнэйнь тү... ... АССР-эй Вер... ... едэй Президиумэй ... Ленинскэ комсомо... ... жэтэ Улаан-Үдын ... сэмбын комбинадай ... лабораторие дааг... ... мила Николаевна ... Буряадай АССР-эй ... инженер гэһэн хүн... ... зэргэ олгогдобо.

* * *

... мүрысөөндэ үй... ... үндэр дүнгүүдые ... түлөө Хүнгэн ... ностиин хүдэлмэ... ... үдэртэй дашарамдуулан ... Ленинскэ комсомо... ... тэ Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай бүд нэхэгшэ Надежда Григорьевна **Гладких**, «Туяана» гэжэ үйлэдбэриин оёдолой нэгэдэлэй гол предприятиин оёдолшон Любовь Михайловна **Позднякова**, Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын эсхэгшэ Норжима Нимаевна **Чагдурова**. Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай ахамад инженер Любовь Антоновна **Бабушкина** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнагдаба.

* * *

Республикын партийна, совет болон ажахын органуудта удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнгаа түлөө, түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйгөө дашарамдуулан, республиканска удха шанартай тусхайта пенсионер Павел Алексеевич **Горбунов** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнагдаба.

БАЯРАЙ ҮДЭШЭ

Июниин 6-да Москвада, Союзуудай байшангай Колонно зал соо болоһон баярай үдэшэ Пушкинай шүлэгүүдэй мүрнүүдые уншалгаар эхилбэ. Уран зохёолшод, литература шэнжэлэгшэд, эрдэм болон искусствын ажал ябуулагшад, гадаадын айлшад Россин агуу ехэ хүбүүнэй түрэһэн үдэртэ ниислэл хотын эгээл эрхим залнуудай нэгэн соо сугларһан байгаа.

РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь Н. Доризо Пушкинай уран шүлэгүүдтэ зорюулагдаһан бүхэсоюзна XX һайндэрые нээбэ.

Пушкинай шүлэгэй мүрнүүд зал соо соностоо. Поэдтэ зорюулагдаһан шүлэгүүд зэдэлбэ. Хэтэдээ мүнхэ уянгата һайхан шүлэгүүдээр зоригжуулагдаһан хүгжэм соностоһон байха юм.

(ТАСС).

КПСС-эй ОБКОМДО, БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, РЕСПУБЛИКЫН ПРОФСОЮЗУУДАЙ СОВЕДТЭ БОЛОН ВЛКСМ-эй ОБКОМДО

1986 оной зунай бэлшээриин үедэ мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха талаар Загарайн районой Онохойн, Захааминай районой Енгорбойн совхозуудай малшадай болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хандалга тухай.

1986 оной зунай бэлшээриин үедэ мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ гүрэндэ худалдаха талаар үүсхэл гаргаһан Загарайн районой Онохойн, Захааминай районой Ёнгорбойн совхозуудай һүнэй фермэ болон комплекснуудай мал бэлшээжэ таргалуулха гүүртэнүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан уряаень КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет болон профсоюзуудай совет, ВЛКСМ-эй обком һайшаан дэмжэбэ. КПСС-эй горкомууд, райкомууд, райгүйсэдкомууд, колхоз, совхозуудай партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд энэ үүсхэлые үргэнөөр дэмжэжэ, һаалиин фермэнүүдэй. мал бэлшээжэ таргалуулха гүүртэнүүдэй коллективүүдэй ба һаалишадай, мал адуулагшадай, мүн мал ажалай бусад хүдэлмэрилэгшэдэй дунда мяха, һү ехээр үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха, шанарыень һайжаруулха, мал бүхэнөө гарза хоролтогүй түлжүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ба үйлэдбэрилэгдэһэн продукциингаа оорынь үнэ сэнгые доошолуулха талаар социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхээр уялгалагдаа.

ЗАГАРАЙН РАЙОНОЙ ОНОХОЙН СОВХОЗОЙ МАЛШАДАЙ БОЛОН ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ

ХАНДАЛГА

Бидэ Онохойн совхозой һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бодото ажалаараа харюулхын тула, мүн һү ехээр үйлэдбэрилжэ гүрэндэ худалдаха талаар ехэ арга боломжоёо гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди. Үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүхэнһөө 1045 килограмм һүн һаагдаа. Тиихэдэ Ангирай гурбадахи фермэдэ бүри ехэ дүн түйлагдаа — үнеэн бүриһөө 1157 килограмм һүн һаагдаа. Һүнэй нэгэдэхи комплексын үнеэ машинаар һаадаг операторнууд Л. Ф. Козлов, М. Г. Борисова гэгшэд үнеэн бүриһөө 1500 шахуу килограмм һү абаһан байна. Һаалишад С. Садовская, С. Х. Бурханова, Т. Г. Головина, Б. З. Бурханова гэгшэд баһал һайн дүн түйлаа. Эдэнэрнай даалгагдаһан һүрэг үнеэн бүриһөө 1000, мүн 1000-һаа дээшэ килограмм һү һаагаа. КПСС-эй XXVII съездын хүдэлмэрилжэ байха үедэ совхоз гүрэндэ һү худалдаха кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Эдеэ хоолой программа бэелүүлгэдэ горитойхон хубитаяа оруулхаар шиидэһэн бидэ зунай дүрбэн һарын туршада үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа бага бэшэ һү һааха, 7400 центнер һү үйлэдбэрилжэ, тэрэнэйнгээ 6850 центнерыень гүрэндэ худалдахаар уялга абанабди. Гэхэтэй хамта бидэ продукциин шанар дээшэлүүлхэ талаар тодорхой хүдэлмэри ябуулхамнай. Гүрэндэ тушаагдаха һүнэйнгөө 90 процентһээ бага бэшыень нэгэдэхи сортын шанартайгаар худалдахабди.

Совхоздомнай һү ехээр үйлэдбэрилхын түлөө фермэ бүхэндэ бэлшээриин участогууд даалгагдажа, олон жэлэй һайжаруулагдаһан бэлшээри байгуулагданхай. Мүн малай зунай байранууд заһабарилагдажа, тэндэ тэжээлэй дабһан асарагдаһан, һүрэг малнуудта ветеринарна — һэргылэмжын хэмжээнүүдые үнгэргэжэ, олон жэлэй һайжаруулагдаһан бэлшээри хэрэглэхэ тусхай схемэ зохёогдоо. Һү һаалиин фермэнүүдтэ партийна — комсомолой бүлэгүүд, арадай хиналтын постнууд болон депутадуудай бүлэгүүд байгуулагданхай хүдэлнэ. Зунай бэлшээриин үедэ һү ехээр һааха гээшэ мал адуулагшадай эмхитэй ажалһаа, һүрэг малаа зүбөөр бэлшээһэнһээ, мүн һаалишадай ажалай журамһаа эхитэй юм.

Совхозой дирекци, партком, профком болон комсомолой комитет социалис мүрысөөндэ хабаадагшадые моральна болон материальна талаар урмашуулха гурим зохёогоо. Тэрэшэлэн зунай байрануудта малшадые соёлой-ажаһуудалай, медицинын болон худалдаа наймаанай талаар хангаха хэмжээнүүд тодорхойлогдожо мүнөө бэелүүлэгдэнэ.

Бидэ арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ зунай бэлшээриин үедэ һү ехээр үйлэдбэрилхөөр абаһан уялга болон хараалһан түсэбүүдээ сүм дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыень республикын һаалиин мал үсхэбэрилгэдэ ажалладаг бүхы хүдэлмэришэдые уряалнабди.

Совхозой коллективэй даалгабаряар хандалгада гараа табигшад: Л. Ф. Козлов, М. Г. Борисова, С. Садовская — үнеэ машинаар һаадаг операторнууд, С. Х. Бурханова, Т. Г. Головина, Б. З. Бурханова — һаалишад, Д. Дагбаев, Т. Ф. Нагуманов — мал адуулагшад, М. Л. Устинова — һүнэй хоёрдохи комплексын начальник Г. И. Спиридонова — мал ажалай цехэй начальник, Ю. Ф. Пахомов — парткомой секретарь, Г. В. Пруидзе — совхозой директор.

ЗАХААМИНАЙ РАЙОНОЙ ЁНГОРБОЙН СОВХОЗОЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ, МАЛ АЖАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ

ХАНДАЛГА

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, республика соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хам оролсоһон манай совхозой ажалшад арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые, гүрэндэ худалдалгые улам дээшэлүүлхэ талаар бүхы бии байгаа арга нөөсэнүүдээ хэрэглэн хүдэлжэ байна.

Совхозой коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабарие амжалтатай бэелүүлээ гэхэ гү, гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 123, һү —103 процент дүүргээ. Ажахымнай мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха талаар мүн лэ байгша оной хахад жэлэйнгээ даабарие бэелүүлжэ шадаа. Энэнь нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо, гүрэндэ һү тушаалга 14 процентээр, мяха худалдалга — 18 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн байна.

Эгээл мүнөө малые зунай бэлшээридэ шахан таргалуулха зохид саһа хүрэжэ ерэбэ. Үнгэрһэн жэлнүүдэй дүй дүршэл дээрэһээ абажа харахада, үндэр шэгнүүри абаха арга нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь гэхэдэ, зунай сагта адууһа малые зүбөөр адуулха, бэлшээхэ хэрэг болоно. Энэ жэлдэ совхоз дотор мяха үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ талаар залуу мал 13 гүүртэнүүдтэ наһа наһаараа болон бусад шэнжэ шанараараа илгагдаһан байна. Эндэнь 2443 толгой залуу эбэртэ бодо мал бии юм. Гүүртэ бүхэн эртээнһээ зунай бэлшээрезр хангагдаа, байра байдалынь, дал һарабшань заһабарилагдаа, тэжээлэй дабһан хүсэд хүрэхөөр асарагдаа. Зунай бэлшээридэ гаргагдаһан бүхы малда ветеринарно-һэргылэмжын хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Дүй дүршэлөөр баян малшадта бэлшээн таргалуулагдаха мал даалгагдажа үгтөө. Гүүртэ бүхэндэ партийна, партийно-комсомольско, депутатска болон арадай хиналтын бүлэгүүд эмхидхэгдэбэ.

Совхозой мал адуулагшад энэ зунай эрхэ байдалые, мүн өөһэдынгөө арга боломжонуудые хаража үзөөд, малайнгаа толгой бүхэнэйнь шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 950 граммаар нэмээхэ социалис уялгануудые абаба. Зунай хаһада бүхыдөө 2660 центнер шэгнүүр абтаха юм. Иигэжэ 1986 ондо дүн хамта 1722 толгой эбэртэ бодо мал гүрэндэ тушаахадаа, тэрэнэйнгээ 80 процентыень совхознай «эрхим» сэгнэлтэтэйгээр худалдаха юм.

Зунай бэлшээриин үедэ үндэр шэгнүүр абахын тула энэ харюусалгатай хаһын эхинһээ малаа үдэр һүнигүй адуулха, бэлшээриингээ участогуудые һайнаар ашаглаха хэрэгтэй. Ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд малые һоно батаганаанһаа хамгаалха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха байна. Бэеэр үлбэр, муу, үбшэн малые амяарлан харууһалха болонобди. Эдээндэ һайн бэлшээри таһалжа үгтөө. Нэмэлтэ тэжээл, талха тарянай зүйл абаашагдаа, мүнөө эндэ үлбэр мал эмшэлэгдэнэ.

Мяхалиг малай фермэ, гүүртэнүүдэй коллективүүд хамтын подрядай гуримаар, ажахын тоосоогоор хүдэлхэ юм. Бүхы коллективэй эмхитэй. тодорхой хүдэлмэриһөө бүхы юумэн дулдыдаха гэжэ бидэ ойлгонобди. Совхозой дирекци, партком, профком, ВЛКСМ-эй комитет малые бэлшээн таргалуулдаг 11 гүүртэнүүдэй. Һүнэй фермэнүүдэй коллективүүдэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Хүбшын холын бэлшээридэ гараһан малшадые соёлой, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, медицинскэ болон худалдаа наймаанай талаар хангалга һайжаруулагдаа.

1986 оной болон бүхы табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые ба абаһан социалис уялгануудаа бэелүүлхын түлөө зунай бэлшээриин үедэ мяха үйлэдбэрилгые хараа байса дээшэлүүлхэ, гүрэндэ тарган, хүндэ шэгнүүртэй мал тушааха талаар социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыень республикын мал ажалай бүхы хүдэлмэрилэгшэдые уряалнабди.

Совхозой коллективэй даалгабаряар хандалгада гараа табигшад: Б. А. Доржиев, В. Б. Доржиев, Б. Б. Аюшеева, Б-Х. Х. Шарапова — мал бэлшээн таргалуулдаг гүүртэнүүдэй ахалагша мал адуулагшад, Г. Д. Аюшеев, А. Б. Жамсаева — һаалишад, Б. А. Лыгденов — фермые даагша, Б. Н. Цыренов — Нууртын мал шахан таргалуулдаг комплексын зоотехник, Ч. Д. Цыденжапов — ахамад зоотехник, В. Д-Н. Ломаев — ахамад ветврач, Н. Д. Цыденжапова — профкомой түрүүлэгшэ, В. Ф. Бандеев — парткомой секретарь. В. Д. Порхоев — совхозой директор.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Зарим союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд болон обкомуудай секретарьнарай, министерствэнүүд болон албан зургаануудай, предприятинууд болон барилгануудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн июниин 6-да КПСС-эй Центральна Комитедтэ боложо, элшэ хүсэнэй шэнэ предприятинуудые ямараар барижа, ашаглалгада оруулжа байһан тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Электрын элшэ хүсэнэй объектнүүдые бариха, түлишын-элшэ хүсэнэй тэнсүүриин хүшэр хүндэ байдалда ороод байһые хараада абажа, тэдэниие дары түргөөр ашаглалгада оруулха талаар 1986 оной программые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлгэ шухала удха шанартай байна гэжэ партиин Центральна Комитет тоолоно гээд зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдээ. Түсэбөөр хараалагдаһан элшэ хүсэнэй агрегадуудые барилгые түргэдхэхэ, түсэбһөө гадуур хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха, электро-дамжуулгын шэнэ лининүүдые бариха, хүдэлжэ байгаа электростанцинуудые һэльбэн шэнэлхэ ба оньһон техникээр зэбсэгжүүлхэ гээшэ онсо шухала удха шанартай гэжэ тэмдэглэгдээ.

Ашаглалгада оруулагдахаа байһан олохон гол шухала барилганууд дээрэ, тусхайлбал, Березовско болон Гусиноозерско ГРЭС-үүдтэ, Бийскэ, Хабаровска ба Тюменскэ ТЭЦ-үүдтэ, Шульбинска ГЭС-тэ хүдэлмэришэд-мэргэжэлтэд, дуталдана, технологическа түхеэрэлгэнүүдээр, түмэр хэрэгсэлнүүдээр ба бусад материалай нөөсэнүүдээр саг болзор соогоо хангаагүй, барилгын эмхидхэл хангалтагүй муу байһаар гэжэ тэмдэглэгдээ. Зарим министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд эдэ асуудалнуудай удха шанарые сэгнэжэ шаданагүй.

Элшэ хүсэнэй шэнэ предприятинуудые ашаглалгада оруулха талаар тохёолдожо байһан гээгдэлые усадхаха, 1986 оной түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ талаар шэглүүлэгдэһэн нүлөө ехэтэй нэмэлтэ хэмжээнүүдые абаха шухала гэжэ министерствэнүүд болон албан зургаануудай, партийна органуудай хүтэлбэрилэгшэдэй анхарал хандуулагдаа. Эдэ барилганууд дээрэ хүсэ шадалаа, арга нөөсэнүүдээ элсүүлхэ, барилгын үйлэдбэриие, ажалай эмхидхэлые үндэһөөрнь һайжаруулха, хүдэлмэриин сагые гээхэ ябадалые усадхаха, барилгын техникэ болон материалнуудые хэрэглэлгэдэ ёһотой гурим тогтоохо шухала гэжэ тэмдэглэгдээ.

Элшэ хүсэнэй барилгануудые шухала барилгын материалнуудаар, түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдээр, кабельна продукцяар богони болзорто хангаха гээшэ СССР-эй Элшэ хүсэнэй министерствын, Машина бүтээлгын министерствэнүүдэй түрүүшын ээлжээнэй зорилго болоно гэжэ зүблөөн дээрэ заагдаба.

Барилгын эмхинүүдэй коллективүүдтэ эмхидхэлэй ба политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмжээе. үрэ дүнгые дээшэлүүлхыень, үйлэдбэриин тодорхой зорилгонуудые шиидхэлгэтэй, ажалай ба гүйсэдхэхэ журамые бэхижүүлгэтэй тэрэниие нягтаар холбохыень партийна комитедүүдтэ дурадхаа. Хүдэлмэришэдэй ажаллаха арга боломжые, һуудал байдалые һайжаруулхын, тэдэнэй мэргэжэл шадабарие дээшэлүүлхын, тогтуурита һайн коллективүүдые байгуулхын түлөө барилгануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ табигдадаг эрилтээ дээшэлүүлхэ.

Электрын элшэ хүсэндэ капитальна барилгын түсэбүүдые дүүргэлгые хангаха асуудалые зүбшэн хэлсэлгын үедэ зүблөөндэ хабаадагшад бэелүүлэгдэжэ байһан хэмжээ ябуулганууд тухай элидхэһэн, энэ хэрэгтэ бии байгаа дутуу дунданuудые, ушаржа байһан бэрхэшээл түбэгүүдые усадхаха талаар шэглүүлэгдэһэн хэдэ хэдэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэһэн, дурадхалнуудые оруулһан байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих зүблөөн дээрэ үгэ хэлэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. С. Силаев, КПСС-эй ЦК-гай Барилгын таһагые даагша А. Г. Мельников, КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд зүблөөндэ хабаадаба.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

СССР-эй ХҮНГЭН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН НЭГЭДЭЛНҮҮДЭЙ, ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛОН ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭДЫЕ, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряадай АССР-һээ:

АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРДЕНООР

Аносова Зинаида Павловнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай бүд нэхэгшэ.

Бахаров Григорий Бадиевичые — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай мастерай туһалагша.

Рубцова Тамара Алексеевнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай цехэй начальник.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Борисов Юрий Парамоновичые — Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын слесарь.

Дедаева Валентина Федоровнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай ноохо угаагша.

Дрогина Таисия Ивановнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай ахалагша десинатор.

Кочержинская Клавдия Степановнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай директорэй орлогшо.

Смолина Галина Александровнае — Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын нэхэн оёгшо.

Шолонова Роза Борисовнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай бүд нэхэгшэ.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН II ШАТЫН ОРДЕНООР

Федосеева Валентина Васильевнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай бүд нэхэгшэ.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Алемасова Любовь Ефимовнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэришэн.

Гаврилова Галина Ивановнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэришэн.

Хантуева Елена Алексеевнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай утаһа ээрэгшэ.

Яковлева Вера Демидовнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай бүд нэхэгшэ.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Вологдина Римма Глебовнае — Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын бригадир.

Дондукова Улан-Сэсэг Гутаббаловнае — Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын нэхэн оёгшо.

Козлова Мария Ивановнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай һамналгын аппарадуудай оператор.

Онохова Любовь Григорьевнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай мастер.

Сахинов Георгий Родионовичые — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай ашаа тээгшэ.

Трофимов Анатолий Ивановичые — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай электрогагнуургшан.

Хайдапова Валентина Гармаевнае — Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын бригадир.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Аберова Лидия Петровнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай ноохо илгагша.

Болонева Софья Петровнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэришэн.

Будаева Нина Иосифовнае — Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын эсхэгшэ.

Капустина Людмила Андреевнае — Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын бригадир.

Серкина Лидия Игнатьевнае — Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын лабораториин начальник.

Сысолятин Анатолий Петровичые — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай штукатур.

Шумилов Георгий Васильевичые — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай ахалагша мастер.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ГРОМЫКО.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1986 оной майн 23.

БОДОТО ЗОРИЛГОНУУДТАЙ ЗОХИЛДУУЛХА

КПСС-эй XXVII съездын дэбжүүлһэн ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалгын стратегическэ хараа шэглэл район болон городоймнай бүхы коммунистнуудай, ажалшадай дайшалхы программань болонхой. Энэ программые дүүргэлгэдэ, хурдадхалгын хэрэгые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ хүнэй хабаадалга шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Имагтал һайса бодомжологдоһон экономическа стратеги, социальна политика бэелүүлһэнэй тусгаар зорилготой үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ниитэ нэгэн шэглэлтэйгээр ябуулһанай үндэһөөр хүниие эдэбхижүүлжэ болохо юм.

Съездын үүсхэһэн, даалгагдаһан хэрэгэйнгээ түлөө, дутуу дундануудые саг соонь элирүүлжэ, усадхахын түлөө кадрнуудта табиха залан шууд эрилтын оршон байдалые бүхы партийна организацинуудта, ажалша коллектив бүхэндэ имагтал тэрэ зандань орхихо бэшэ, харин бүри батадхаха хэрэгтэй гэжэ партиин городской комитет тоолоно. Партийна организацинуудай, совет органуудай, ажахын аппарадай ажал ябуулгые хубилган шэнэлэлгэ зарим тэды үрэ дүнгүүдые үгэжэ эхилэнхэй.

Промышленна продукци гаргаха 1985 оной түсэбтэ даабаринууд гүйсэд дүүргэгдэнэ. Продукци худалдаха түсэб 102 процент бэелүүлэгдээ. Бүхыдөө арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада промышленна продукциин хэмжээн 16 процентээр дээшэлээ, арадай хэрэглээнэй эдлэлнүүдые үйлэдбэрилгэ 9 процентээр ехэ болоо. Гусиноозерск РСФСР-эй хотонуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа гараа. Бүхы шатануудай хүдэлмэриие хубилган шэнэлэлгэ хадаа үзэл сурталай хүдэлмэриие ондоогоор ябуулха эрилтэ табинхай.

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгые бүхы шэглэлнүүдээр олоной хабаадалгатай үсөөн бэшэ хэмжээ ябуулганууд район болон город соо үнгэрдэг гээшэ. Гэхэ зуура КПСС-эй XXVII съездын эрилтэнүүдэй ёһоор сэгнэбэл, нилээд ехэ хүсэлэл оролдолготойгоор ябуулагдадаг энэ хүдэлмэри үшөөл хүсэд һайн үрэ дүн асарнагүй. Олон ондоо онол аргануудые хэрэглэжэ, нилээд олон хүн зониие хабаадуулһан энэ хүдэлмэри юундэ иимэ бага ашаг үрэтэй байнаб?

Эмхидхэгдэдэг хэмжээ ябуулганууд ажалша коллективүүдэй урда табигдаһан тодорхой зорилгонуудтай һула холбоотойгоор үнгэргэгдэнэ гэжэ нэн түрүүн тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хүн зоной ургажа байгаа социальна эрилтэнүүд гэр байрын, транспортын болон холбооной, худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой, коммунально-ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, социально-соёлой объектнүүдэй талаар эрилтэнүүд хүсэд хараада абтаагүй байгаа. Ойлгууламжын хүдэлмэриин ажабайдалай эрилтэнүүдһээ гээгдэһэн ушарынь үшөө юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, хүн зоной социально-демографическа бүридэл, тус тус бүлэгүүдэй онсо өөрсэ эрилтэнүүд хараада абтаагүй бшуу. Мүнөө үедэ партиин XXVII съездын документнүүдые нэбтэрүүлэн ойлгуулха хүдэлмэриие 381 пропагандист, 241 политинформатор, 668 агитатор, горкомой 32 элидхэлшэ, «Знание» бүлгэмэй 520 лектор ябуулжа байна. Лекторинууд, кинолекторинууд хүдэлнэ, ниитын-политическэ уншалганууд үнгэргэгдэнэ. Аман үгын политическэ агитациин эдэбхитэд үйлэдбэриин бүхы участогуудта хүрэжэ, хүдэлмэрез ябуулна. Ажалша коллективүүдэй шиидхэжэ байгаа зорилгонуудтай улам нягта холбоотой байхын тула политинформаторнууд, агитаторнуудай үнгэргэдэг хөөрэлдөөнүүдэй темэнүүд шэнэлэгдэнхэй. Продукциин шанарые дээшэлүүлгэдэ агитаторнууд нүлөө үзүүлжэ, ажалша коллективүүдтэ болон гэртээшье хангалтагүй үзэгдэлнүүдые гаргалгада эрид буруушаалгын оршон байдал тогтоодог юм.

Партийна комитедүүд, партийна эхин организацинууд лекционно пропагандые, тэрэниие түсэблэлгые болон лекцинүүдэй шанар, тематикын шэглэлые хиналта дороо абанхай. Партиин мүнөө үеын экономическа политикын эшэ үндэһэниинь болохо асуудалнуудые тайлбарилан ойлгуулха ябадалда онсо анхарал хандуулагдана. Жэшээнь, 1985 ондо уншагдаһан лекцинүүдэй ниитэ тоогой 15 процентнь эрдэм-техникын дэбжэлтын асуудалнуудаар уншагдаһан байгаа һаа, 1986 оной нэгэдэхи кварталда энэ хэмжээниинь 36 процентдэ хүргэгдөө. Республиканска шатын лекторнуудэй уншаһан лекцинүүдэй тоо хоронхой. Имагтал тэдэнэй лекцинүүд үзэл сурталай-теоретическэ үндэр хэмжээндэ ехэнхидээ уншагдадаг ха юм. Гэбэшье республиканска шатын лекторнууд зарим ушарта предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай хүдэлмэриин эрхэ байдалые хүсэд мэдэдэггүй гээшэ. Ажалша коллективүүдтэ бии болгогдоһон лекционно пропагандын эмхидхэлшэд (бүхыдөө 211 хүн) энэ дутагдалые усадхалгада нүлөө үзүүлхэ үүргэтэй юм.

КПСС-эй горком, партийна эхин организацинууд олониитын һанал бодолнуудые бүри гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, ажабайдалай табидаг шэнэ асуудалнуудые саг соонь элирүүлхэ аргатай шэнэ түхэл янзануудые бэдэрһэнэй ашаар арад олониитэтэй харилсаа холбоогоо улам бэхижүүлдэг юм. Энэ хүдэлмэриин онол арганууд олон. Тодорхойлбол, ажалшадай бэшэгүүдые, мэдүүлгэнүүдые шэнжэлгэ, хүн зоной ондо ондоо социально-демографическа бүлэгүүдэй түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдөөнүүд, олоной хабаадалгатайгаар анкетэнүүдые табилга, үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй, дайнай ветерануудтай хөөрэлдөөнүүд гэхэ мэтэ болоно. Городой болон районой хүн зоной урда хүтэлбэрилхы тушаалтадай үгэ хэлэлгэнүүд шухала һуури эзэлдэг болонхой. Жэшээнь, «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэ — бүгэдэ арадай хэрэг» гэһэн ниитэ полит-үдэртэ 5 мянга гаран хүн хабаадажа, 300-аад партийна, совет, профсоюзай, ажахын хүдэлмэрилэгшэд үгэ хэлээ. Районой болон городой ажалшадтай болоһон уулзалгануудай үедэ 100 гаран асуудалнууд, дурадхалнууд болон шүүмжэлхы ажаглалтанууд хэгдэжэ, партийна организацинуудай хиналтада абтанхай.

Гэбэшье дүүргэһэн ажалаа шүүмжэлхы ёһоор сэгнэхэдэ, хүн зонойнмнай зарим бүлэгүүд манай хараанһаа алдагдашана гэһэн тобшолол хэхээр. Нэн түрүүн заха холын болон бишыхан һуурин тосхонуудта ажаһуугшад, зарим пенсионернүүд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд тухай эндэ хэлэнэбди. Тэдэнэр радио шагнаха, телевизор хараха, газетэ уншаха аргатайшье һаа, энэ-тэрэ үйлэ хэрэгүүдтэ зүб сэгнэлтэ үгэхэнь бэрхэтэй бшуу. Партийна организацинууд энэ талаар туһаламжа үзүүлхэ ёһотой. Ойлгууламжын хүдэлмэри бүхы ушарта хэрэгүүдээр батадхагданагүй.

Гусиноозерскын ГРЭС-эй болон Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын-механическа заводой коллективүүдэй жэшээ дээрэ энээниие тон элеэр хаража болоно. Гусиноозерскын ГРЭС-эй партийна организаци эрхимүүдэй тоодо ородог юм. Коллективэй урда табигдадаг үйлэдбэриин зорилгонуудые үзэл сурталай талаар хангалга эндэ муу бэшээр табигданхай. Партийна, комсомолой, экономическа һуралсалай хэшээлнүүд үйлэдбэритэй нягта холбоотойгоор үнгэрөө. 24 политинформатор, 110 агитаторнуудһаа бүридэһэн агитколлектив станцида ажаллагшадай дунда хүдэлмэрез ябуулдаг байна. Тэдэнэй эрхимүүдыень нэрлэбэл, цехэй мастер, пропагандист В. В. Хартанов, станциин директор, политинформатор Е. И. Карпенко, электроцехэй ахалагша мастер, политинформатор Е. Д. Двинянин, гидроцехэй слесарьнүүдэй бригадир, агитатор Н. П. Таскин гэгшэд болоно. Гэхэ зуура коллективэй социально-политическэ эдэбхи үүсхэлынь үшөөл хангалтагүй. Юундэб гэхэдэ, предприятиин социальна хүгжэлтын түсэб дүүргэгдэнэгүй. Гусиноозерскын ГРЭС-эй түрүүшын ээлжээнэй үйлэдбэриин объектнүүдэй болон гэр байрын барилгада һомологдоһон мүнгэнэй үни гүйсэд гаргашалагдаад байхада, социально-соёлой болон ажаһуудалай объектнүүдэй барилгын талаар миил 25 процентнь ашаглагдаа. Мүнөө болотороо тус коллективтэ сөёлөй байшан, пионернүүдэй лагерь, профилактори гэхэ мэтэнүүд баригдаадүй, гэр байрын микрорайондо худалдаа наймаанай болон ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудай талмайнуудаар хангалга нормын 50 процентдэшье хүрэнэгүй. Станцида кадрнуудай оролого, гаралга 1985 ондо 12 процент, харин цехэй хүтэлбэрилэгшэдэй болон тэдэнэй орлогшонорой дунда 30 процент болоо.

КПСС-эй XXVII съезд социальна һалбарида, бүхыдөө хүнэй ажалда болон амаралтада хабаатай зүйлнүүдтэ, горитой анхарал хандуулаа. Ажалша коллективүүдтэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа, агитаторнууд партиин дэбжүүлһэн шэнэ политикын онсо шэнжэнүүд тухай дүүрэнээр мэдээсэдэг гуримтай. Гэбэшье үнгэргэһэн хөөрэлдөөнүүдынь тодорхой хэрэгүүдээр баталагданагүй.

Мүнөө үедэ станциин хоёрдохи ээлжээнэй баригдахада, урданайнь дутуу дунданууд дахинаа дабтагдажа байна. Социально-соёлой объектнүүдые барилгада мүнгэн зөөри һомололго хүсэд хэгдэнэгүй. Иимэ түхэл маяг Энергетикын, Нүүрһэнэй промышленностиин болон Гусиноозерскдо барилга хэдэг бусад министерствэнүүдтэ заншалта болонхой.

1984—1985 онуудта Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын-механическа заводто вагонно болон механическа цехүүд тракторай прицепүүдые гаргахын тула һэльбэн шэнэлэгдээ һэн. Заводой партийна организаци, захиргаан коллективэй гэшүүдые элсүүлжэ, һэльбэн шэнэдхэлгын эрхэ байдалда табан жэлэйнгээшье, 1985 онойшье түсэбые предприяти дүүргэһэн байгаа. Гэхэтэй хамта һэльбэн шэнэдхэлгын үедэ транспортернуудые хабсаргадаг цехтэ хуушан, һандарһан оньһон түхеэрэлгэнүүд табигдашоо. Үнгэржэ ерэхэдээ, мүнөө үедэ хуушарһан Р-65 түхэлэй модо хюрөөдэдэг түхеэрэлгэ үйлэдбэриһөө хуряагдаһан аад, дахин тэрэнээ гаргаха даабари заводто үгтөө.

Ажахые эрхилэлгын иимэ жэшээнүүд ажалша коллективүүдэй үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые үзэл сурталай талаар хангалгын ашаг үрые доошонь оруулна. Хаа хаанагүй хүнүүдые шэнээр, зохёохы ёһоор ажаллахые, шэнэ онол аргануудые нэтэрүүгээр шудалхые уряалжа байхадамнай, зарим газарта зарим хүнүүд урданайхяараа хүдэлһөөр.

Партиин баталһан политическэ хараа шэглэл үзэл сурталай хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар зохисотой арга боломжонуудые байгууланхай. Политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие дотоодын ба гадаадын ажабайдалай бодото шэнжэнүүдтэй зохилдуулха, эмхидхэлэй болон ажахын ажал ябуулгатай тэрэниие нягтаар холбохо гэһэн эрилтэ табигдаа. Зорилгонууднай нилээд тодоор найруулагданхай. Иимэ эрхэ байдалда бидэнэр бүхы арга боломжонуудаа гүйсэд элсүүлэн, улам ехэ ашаг үрэтэйгөөр хүдэлмэрез ябуулха уялгатайбди.

В. ИВАНОВ,
КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша.

Мүнөөдэр—Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үд

ШАНАРТА—ОНСО АНХАРА

Жэл ерэхэ бүри хүн зоной ажаһуудал һайжаржа, баян дэлгэр болоно. Арадай үргэн хэрэглэлэй элдэб янзын һайн шанартай эд бараагаар гүйсэд хангаха зорилгые сүм бэелүүлгэ ехэ удха шанартай байһаншье, мүнөөшье байна гээшэ. Тиимэһээ КПСС-эй XXVII съезд дээрэ ороной хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй урда арадай үргэн хэрэглэлэй эрхим шанартай эд бараа үнгэрэгшэ табан жэлэйхидэ орходоо бүри ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха зорилго эрид шангаар табигдаа бшуу.

Оёдолой үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлэй коллектив арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада ехэшье, өрөөшье зорилгонуудые бэелүүлхэ ёһотой. Ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлһэнэй ашаар үйлэдбэриин хэмжээнэй ургалта 30 процентдэ хүргэгдэхэ болоно. Харин үнгэрэгшэ табан жэлдэ үйлэдбэриин хэмжээнэй ургалта 19 процентдэ хүргэгдэһэн байха юм.

Бүд зүбөөр хэрэглэжэ оёхо, тэрэниие алмаха зорилготойгоор социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, зарим тэды амжалта туйлагдаа. Эршэтэ социалис мүрысөөнэй өхин соо нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд 33 мянган дүрбэлжэн метр бүд, 11,3 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаһан байха юм. Тиигэжэ бүдэй үлэгдэлнүүдые хэрэглэн хубсаһанай зүйлнүүдые оёхо түсэб 107 процент дүүргэгдээ һэн. Шэнэ продукци бүтээн гаргаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаһан байха юм. «Н» гэһэн тэмдэгтэй 1294 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргагдаа. Партиин съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа шэнээр, зохёохы ёһоор хандажа, эрхим дүнгүүдые туйлаа, эдэбхи үүсхэлынь бадараа. Мүнөө түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ, социалис мүрысөөнэй үүргэ нүлөөе дээшэлүүлхэ, түрүү ажалай онол аргануудые, шэнэ техникэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Энэ хүдэлмэриин түрүүшын дүнгүүд эли бодо харагдажа эхилээ. Байгша оной түрүүшын кварталай дүнгүүдээр товарна продукци үйлэдбэрилэн гаргаха, худалдаха түсэбтэ даабаринууд 101 процент дүүргэгдээ. Ажалай бүтээсын ургалтые үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 108,8 процент болоно. Нэгэ зүйл оёхо сагые 6 процентһээ 2 хүрэтэр хороохо 122 дурадхал нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд байгша оной эхинһээ оруулаа. Тиигэжэ 15,5 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ абтаад байнхай.

Социалис мүрысөөнэй үүргые нарижуулан һайжаруулха талаар хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Мүнөө манай хүдэлмэрилэгшэд хүдэлмэриин стажай ёһоор 3 бүлэгтэ хубааржа мүрысэнэ. Энэ мүрысөөндэ дүршэл шадабаритай үнинэй хүдэлмэрилэгшэдһөө гадна залуу басагад түрүүлжэ гараха аргатай болоно. Мүрысөөнэй ашаар 260 хүн арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэһэн байха юм. Эдэ түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо гол предприятиһаа Д. В. Собенникова, Р. И. Жаркой, Н. А. Туманова, Л. Есаулова, Бэшүүрэй филиалһаа П. С. Слепнева, Бабушкинай филиалһаа Р. Ф. Шайхутдинова, Захааминай филиалһаа О. И. Пономарева гэгшэд оролсоно. Туйлаһан амжалтаяа арьбадхан байгша оной эхинһээ тэдэнэр үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, мүрысөөнэй манлайда дабшана.

Ажахы эрхилэлгын шэнэ гуримаар ажаллаһан ороной предприятинуудай жэшээ ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ арга боломжо олгоһон байна гэжэ харуулаа.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн байгша оной эхинһээ нэгэдэлэй коллектив ажахы эрхилэлгын шэнэ гуримаар ажаллажа байнхай. Шэнэ гуримаар ажаллахадаа, предприятиин хүтэлбэрилэгшэд, хүдэлмэрилэгшэд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, продукциин шанар нарижуулан һайжаруулхын, ассортиментые ехэ болгохын тула хүдэлмэриин газар бүхэндэ нөөсэ, арга боломжонуудые бэдэрнэ, элсүүлнэ, хүдэлмэридөө зохёохы ёһоор хандана гэжэ тэмдэглэлтэй. Ажахы эрхилэлгын шэнэ гуримда ороһоной һүүлээр олзо оршо нэгэдэхи кварталай туршада 15 процентээр дээшэлхэ гэхэ гү, али 388 мянган түхэригтэ хүрэхэ ёһотой байһан һаа, бодото дээрээ 488 мянганда хүрэжэ, түсэбһөө гадуур 100 мянган түхэригэй олзо оршо абтаба бшуу. Энэ тоогой 35 мянган түхэригынь продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулһанай ашаар абтаһан байха юм. Түсэбһөө гадуур абтаһан олзо оршын ашаар урмашуулгын жасада нэмээжэ 27,2 мянган түхэриг оруулагдаа. 1 түхэригэй товарна продукци үйлэдбэрилгын гаргаша түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор 93,69 мүнгэн байһан һаа, 93,08 мүнгэн хүрэтэр доошолуулагдаа. Байгша оной түсэбэй ёһоор 1726 мянган түхэригэй олзо оршо абтаха ёһотой.

Нэн түрүүн шиидхэхэ асуудал гэхэдэ, продукциин шанар нарижуулан һайжаруулга болоно. Гоё үнгэтэй һайхан бүдөөр бүхы эрилтэнүүдтэ харюусамаар хубсаһа оёболнай хүн зон дуратайгаар абадаг юм. Саашадаа гоё һайхан моодно хубсаһа оёхын тула хубсаһанай модель зохёодог коллективүүдтэй харилсаа холбоо тогтоохо, бэхижүүлхэ болонобди. Мүн нэгэдэлэйнгээ конструкторнуудай мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Мүнөө дээрээ бидэнэр хубсаһанай модель зохёодог нэгэшье коллективтай холбоо барисаагүй ажалланабди. Тиимэһээ тэдэнэй зохёоһон модельнүүдые худалдан абажа, үйлэдбэридөө нэбтэрүүлнэбди. Эдэ модельнүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын тула технологимнай хубилгагдажа, хүдэлмэриин саг гээгдэнэ. Хубсаһанай модель зохёодог коллективэтэй холбоо барисаа байгуулагдаа һаа, тэдэнэр манай технологиин ёһоор модельнүүдые зохёохо һэн. Эдэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхын тула конструкторнууд, технологууд болон хүдэлмэрилэгшэднэй даалгагдаһан ажалдаа зохёохы ёһоор, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хандаха ёһотой болоно.

Хүн зоной эрилтэдэ гүйсэд харюусама хубсаһа оёхын тула һайн шанартай, гоё үнгэтэй бүд хэрэгтэй. Мүнөө манадые гоё бүдөөр ханганагүй, эльгээһэн лэ бүдөөр продукци гарганабди. Эльгээгдэһэн бүдэй гүрэнэй стандартда харюусама байлгые шалгахын тула физико-механическа туршалга хэхэ арга боломжогүйбди. Шэнэ цехэй баригдажа, ашаглалгада тушаагдахада, туршалга хэхэ аргатай болохобди. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев Куйбышев хотын оёдолой үйлэдбэриин «Красная Звезда» нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзахадаа, бүд болон бусад түүхэй эдээр хангадаг предприятинуудтай бата харилсаа холбоо байгуулха тухай үнэтэй дурадхалнуудые хэлэһэн байха юм. Үнэхөөрөө һайн шанартай материалнуудаар хангаад байбал, эсэсэй эсэстэ эрхим үрэ дүнгүүд туйлагдаха бшуу. Тиимэһээ энэ талаар хүдэлмэрез эдэбхижүүлжэ эхилээбди.

Ашаглагдажа байгаа технологическа түхеэрэлгэнүүд
нэлэн һэлгэхэ асуудал
гаранхай. Мүнөө бүхы
рэлгэнүүдэй 50 процен
тоогдоһон нормоһоо хо
хин үлүү саг соо хүдэл
байна. Саашанхи хараа
гонуудаа сүм бэелүүлх
лай бүтээсэ эрид дээшэ
үйлэдбэрилэн гаргагдаа
дукциин ассортимент
руулха зорилготойгоор
приятидамнай тусхай зо
той комплексно прогр
зохёогдонхой. Тус прогр
бэелүүлхын тула 1,3 м
түхэриг гаргашалхаар т
һэн байгаабди. Харин
дай АССР-эй Нютагай
мышленностиин минист
оройдоол 0,3 миллион
һомолһон байха юм. А
га энэ мүнгөөр үйлэд
шэнээр зэбсэгжүүлжэ
моор аал!

Нэгэдэлэй хүдэлмэри
дые гэр байраар, тэдэнэ
гэдые сад-ясляар ханга
лаар шиидхэгдээгүй ас
нууд олон. Мүнөө нэг
496 хүдэлмэрилэгшэд гэ
рын ээлжээндэ оруулаг
Мүн һургуулиин наһа
гүй 370 хүүгэд сад
хангагдаагүй байна.
депутадуудай нютагай
дүүд манай филиалнууд
предприятиин хүдэлмэр
дые гэр байраар ханга
далнуудта анхаралаа таб
Ажахы эрхилэлгын шэн
байдалда хүдэлжэ эхи
даа, бидэнэр ажахын гү
барилга хэжэ, эдэ
шиидхэхые оролдохоб
лэдбэриин асуудалнууд
туугүй анхарал хандуул
Хүдэлмэришэдэй ажа
ажаһууха эрхэ байдалые
жаруулбал, үйлэдбэрии
далнууд амжалтатай ши
дэхэ бшуу.

А. НИКОНО
оёдолой үйлэдбэриин «Т
нэгэдэлэй генеральна ди

САГААН ҮҮЛЭН ШЭНГИ

ФОТОРЕПОРТАЖ

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай үйлэдбэринүүдэй дунда нооһо угаалгын үйлэдбэри онсо һуури эзэлдэг. Предприятиин продукци худалдаха түсэбэй 80 процентые тус үйлэдбэриин коллектив бэелүүлнэ. Комбинат дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ тэдэнэр шалгаржа гараһан лэ байдаг. Иимэ үндэр дүнгүүдые туйлаха хэрэгтэ энэ үйлэдбэриин бүхы 3 цехүүдэй коллективүүд горитой хубитаяа оруулалсана. Эндэ һаяхана тус үйлэдбэриин начальник Донара Анатольевна Гусляковатай уулзажа, коллективэй ажал хэрэгүүдээр һонирхоо һэмди.

— Технико-экономическа бүхы дүнгүүдэй талаар байгша оной табан һарын түсэбтэ даабаринуудые сүм дүүргэжэ, мэргэжэлэйнгээ заншалта һайндэрые амжалтатай угтабабди. Байгша ондо 20 мянган тонно нооһо хэрэглэгшэдтэ эльгээхэ түсэбтэйбди. Мүнөө бидэнэрэй үйлэдбэрилһэн продукци Ивановкын, Брянскын, Шэтын, Свердловскын болон ороной бусад камвольно-сэмбын предприятинуудта хэрэглэгдэнэ. Мүн байгша онһоо түрүүшынхиеэ, Япон, ФРГ, Итали, Англи, Турци продукцияа эльгээжэ эхилээбди. Эдэ предприятинууд эльгээһэн нооһоорнай гоё һайхан бүд нэхэнэ,—гэжэ Д. А. Гуслякова хөөрэнэ. Мүнөө асарагдаһан нооһоной шанарта ехэ эрилтэ табигдадаг болоо. Манай регионһоо бэшэ, харин гадаадаһаа нооһон асарагдана. Эдэ бүхы нооһоной шанарые тусхай лабораторидо шалгажа, голодоһотой продукци эльгээһэн манай ороной, мүн гадаадын предприятинуудта рекламаци эльгээнэбди.

Эндэхи бүхы 3 цехүүд табан дабхар байшан соо оршодог юм. Нооһо илгалгын цехэй партбюрогой секретарь Алла Леонидовна Иванова үйлэдбэритэеэ танилсуулна. Эндэ гол түлэб эхэнэрнүүд ажаллана. Асарагдаһан нооһон тэдэнэй уран гараар сорт сортоороо илгагдажа, бункер соо хэгдээд, саашаа ондоо цех руу конвейерээр урдан дамжуулагдана.

— Нооһо илгаха гээшэ тиимэшье хүнгэн хүдэлмэри бэшэ юм. Эдэ ехэ нооһые сорт сортоорнь түргэнөөр илгахын тула эрдэм мэдэсэ, дүй дүршэл хэрэгтэй. Олонхи хүдэлмэришэднэй арба гаран жэлэй туршада ажаллажа, баян дүршэл шадабаритай болонхой. Тэдэнэр залуу басагадые һурган хүмүүжүүлжэ, хүдэлмэришэнэй ульгам харгыда гаргана. Эдэмнай хэд бэ гэбэл, бригадирнууд Л. П. Аберова, Л. Д. Дампилова, З. П. Аносова, Т. П. Григорьева гэгшэд мүн болоно. Эдэ түрүү хүдэлмэришэдэй хүтэлбэрилдэг коллективүүд «коммунис ажалай бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, жэл бүри үндэр нэрэеэ амжалтатай хамгаална,— гэжэ А. Л. Иванова хөөрэнэ.

Эндэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажалладаг коллективүүд олон юм. Цехэй олонхи хүдэлмэришэд арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые, абаһан социалис уялгануудаа болзорһоонь урид бэелүүлһэн байха юм. Партиин XXVII съездын боложо байха үедэ эндэ хэдэн үнэтэ үүсхэлнүүд мүндэлөө һэн. Жэшээлэн нэрлэбэл, Л. П. Аберовагай ударидадаг комсомол-залуушуулай бригада арбан хоёрдохи табан жэлэй даабариие 4 жэлэй турша соо сүм дүүргэхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абажа, амжалтатай бэелүүлжэ байнхай. Цех дотор дэлгэрһэн мүрысөөндэ тэдэнэр эрхимлэжэ, дамжуулгын Улаан вымпелээр урмашуулагдаһан байха юм. Тэдэнэрэй гаргаһан һайн һайхан үүсхэлые цехэй олонхи бригаданууд дэмжэжэ, үрэ бүтээсэтэйгээр ажаллана. Үнинэй хүдэлмэришэн А. М. Шишкинагай хүтэлбэрилдэг бригада «продукциин шанар үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 5 процентээр дээшэлүүлхэ» гэһэн уялга абаа бэлэй. Энэ түрүү бригадын гаргаһан үүсхэлые Т. П. Григорьева, Ф. Е. Кирокосян болон бусадай хүтэлбэрилдэг коллективүүд дэмжэжэ, мүн лэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа һэн.

Т. П. Григорьевагай бригада аха дүү Монголой Арадай Республикын нооһо угаадаг фабрикын Нацагмидай толгойлдог бригадатай мүрысэдэг юм. Эдэ хоёр бригадын коллективүүд хоорондоо ябалсажа, дүй дүршэлөөрөө хубаалдалсадаг заншалтай болонхой. Байгша оной түрүүшын кварталай дүнгүүд Улаан-Базтарай фабрикада сог-

сологдожо, манай Т. П.
горьевагай бригада мүр
дэ нэгэдэхи һуури эзэлж
раа. Тиигэжэ тэдэнэр Х
лэлэй дипломоор шагнаг
байха юм.

— Түрүү һуурияа алд
тула хүсэ шадалаа эл
ажалланабди. Байгша он
бан һарын түсэб үлүүлэн
гэгдээ. Продукциимнай
һайн. Нацагмидай бриг
шээ эрид шангадхажа, А
гэй XIX съездын хүндэ
дэлгэрһэн мүрысөөндэ
дүнгүүдые туйлаа,—гэжэ
Григорьева хөөрэнэ.

Нооһо угаажа хатаадаг
коллективэй урда ехэ з
гонууд табигданхай. Тэ
май һарын туршада 1722 т
нооһо угаажа, хатааһан
гаа һаа, июнь соо тэ
1900 тоннодо хүргэхэ
тэй юм. Тиимэһээ цехэй
дэлмэришэд энэ зори
амжалтатай бэелүүлхын
нооһо угаажа хатаадаг
хеэрэлгэ гурбан халаана
шада бүтээсэ ехэтэйгээр
лана.

— Манай бригада хүсэ
ёр звенодо хубаарилан
лана. Мүнөө эгээл хүл
хаһа оронхой. Минии д
звеногой гэшүүд угааг
нооһые сорт сортоорн
пресслэнэ. Нооһоной ас
тимент ехэ болоо. Энэ
ехэ һайн гэжэ һананаб.
гэхэдэ, ороной предпр
нууд олон сортын нооһо
гээхэдэмнай, элдэб
бүд нэхэхэ аргатай бо
бшуу. Тиигэжэ хүн зониие
гэн хэрэглэлэй эд бараа
хангалга һайжарха зэргэт
гэжэ звеньевой С. Лубс
хөөрөө һэн.

Эндэхи цехүүдээр ябаж
дэлмэришэдтэй хөөрэлдэх
тэдэнэр нооһоной шанар
сортиментые һайжаруулх
рилготой ажаллажа байн
жэ ойлгоо һэмди. Энэнь
дэмбэрэлтэй. Юуб гэхэдэ,
сэй эсэстэ хүн зон гоё һ
гооһон бүдөөр оёгдоһо
саһа үргэнөөр абаха арга
болохо бшуу.

Д. АМОГОЛОНО

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ (зүүн
һаа): Ф. Е. Кирокосян, И.
Лобсонова; мастер Г. М.
ронцова, бригадирнууд Л.
Дампилова, В. Л. Ефрем
Л. П. Аберова; звеньевой
Лубсанова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Манай хөөрэлдөөн

ХҮН БҮХЭНЭЙ ХЭРЭГ

Хурамхаанай районой малшад байгша оной түрүүшын хахад жэлэй хугасаа соо гүрэндэ 5800 центнер мяха, 21500 центнер һү гүрэндэ худалдаха түсэбтэй юм. Тэрэнээ хэр зэргэ дүүргэхэ байһаарнь һонирхожо, хүдөө ажахын продукци бэлэдхэхэ ба шанарыень шалгаха талаар районой агропромышленна нэгэдэлэй гүрэнэй ахамад инспектор В. С. Очировтай манай корреспондент Д. Дондоков хөөрэлдэһэн байна.

Асуудал: Владимир Соктоновичь, энэ жэлэй зургаан һара соо хараалагдаһан түсэбэй дүүргэлгэ тушаа тогтожо хэлыт?

Харюу: Гүрэндэ мяха худалдалга нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо холо дээшээ байна. Мүнөө мяханай комбинадта дүн хамта 3066 центнер мяхан тушаагдаа гэхэ гү, али хахад жэлэй түсэб 53 процент дүүргэгдээд байна. Гүрэндэ 263 үхэр, 5178 хонин Баргажанай-Адагай мяханай комбинадта тушаагдахадаа, эбэртэ бодо малай толгой бүриин шэгнүүрыень дунда зэргээр 337 килограммда, хонинойхи 36 килограммда хүргэхэ ёһотойбди. Мүнөө эдэ мал шахан таргалуулгада табигданхай, һайн харууһан доро байлгагдана. Жэшээлхэдэ, Дэрээнэй совхозойхид 500, Хурамхаанай совхозойхид 820 эрье хонидые тушаахадаа, тэдэнэйнгээ толгой бүриин шэгнүүрые 39 килограммда хүргэхөөр хараалаа. Гааргын, Уланхаанай совхозуудта хоёр-хоёр отара хонид шахан таргалуулгада табигданхай. Уланхаанай совхозой дүршэлтэй хонишод Андрей Тыхеев, Дулгар Баторова гэгшэд эдэ хонидтоо үдэрэй 300 грамм талха таряанай зүйл эдюулнэ. Иигэжэ бүхы ажахынууд мяха худалдаха даабарияа үлүүлхэ юм.

һүн тушаа хэлэхэдэ, иимэ байна. Түсэбнай бүхыдөө 21500 центнер юм. Бидэ июлиин нэгэнэй байдалаар гүрэндэ 23633 центнер һү тушааха ёһотойбди. Мүнөөдэрэй дүн абажа харабал, район нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо тоһоной заводто 30 процентээр дээшэ һү худалдаа. Манай хараалһанай ёһоор июнь һарада 6845 центнер һүн тушаагдаха ушартай. Иигэжэ бидэ даабариһаа гадуур 2133 центнер сагаан эдеэ гүрэн түрэдөө худалдаха байнабди.

Асуудал: Шанарай талаар үрэ дүнгүүд ямар бэ?

Харюу: Гүрэндэ тушаагдаһан малай толгой бүриин шэгнүүринь, манай һанаанда үшөөл хүрэнэгүй. Шахан таргалуулха хүдэлмэри доогуур хэмжээндэ ябуулагдана гээл һаа, алдуу болохогүй. Үнгэрһэн дүрбэн һарын дүн абажа харахада, үхэрэй толгой бүриин шэгнүүринь 312 килограмм татаһан байха юм. Мүнөө энэ талаар хүдэлмэрез һайжаруулхаар саг хүрэжэ ерэбэ.

Үнгэрһэн һаранuудта районой һаалишад гүрэндэ худалдаһан һүнэйнгөө 83 процентыень нэгэдэхи сортоор тушаагаа бэлэй. Зунай үедэ һү хүргэхэ, тоһоной заводто тэрэнээ абаашаха хүдэлмэри һаадгүйгөөр эмхидхэгдэхэ ёһотой.

Асуудал: Район гүрэндэ хэды шэнээн нооһо тушаахаб?

Харюу: Бидэ байгша ондо бүхыдөө 1570 центнер нооһо (сэбэр утаһандань тоолоходо) тушааха түсэбтэйбди. Тэрэнээ гүйсэд бэелүүлхэ арга боломжотой байнабди. Юуб гэхэдэ, энэ жэлэй малай убэлжэлгэ яһала эмхитэйгээр үнгэрбэ.

Асуудал: Хахад жэлэй түсэбүүд дүүргэгдэхэнь хаш...

Харюу: Гүрэнэй түсэб дүүргэлтэ — хүн бүхэнэй нангин хэрэг мүн гэжэ ойлгонобди. Илангаяа КПСС-эй XXVII съездын болоһон жэлдэ муугаар хүдэлхэ, түсэбөө дүүргэнгүй байха аргагүйбди.

Совет орон дотор

ШЭНЭ ГЭРНҮҮДЫЕ ТОЛЛОНО

ЭТЕРКАН. (Хабаровска хизаар). БАМ-ай энэ һуурин тосхондо баригдаһан хүүгэдэй саад 140 багашуулай хүндэмүүшэ гэрынь болобо. Хоёр дабхар байшанда уужам, һаруул таһалганууд, хүгжэмэй класс түбхинэбэ. Шэмэрүүн хүйтэн үбэлэй һаранuудта үхибүүдэй газаагуур сэнгэхэ хушалтатай веранда баригданхай.

Этеркан — БАМ-ай Зүүн участогай тон залуу һуурин тосхон болоно. Оройдоол хоёр жэлэй саада тээ тэрэ байгуулагдаа. Тиихэдэ Хабаровска хизаарай ба Амарай областиин хилэнь болодог Туранай шэлын хормойдо Куйбышевска областиин түлөөлэгшэд ерэжэ түбхинэһэн юм. Мүнөө эндэ бууса шадарай участогуудтай хоёр дабхар гэрнүүдэй хоёр үйлсэ зурына. Худалдаа наймаанайниитын түбэй байшан баригдана, түмэр замай вокзалай үүдэн сэлигдэхэ болонхой.

— Хүнүүд Алас-Дурнын газар дээрэ хүдэлхөөр ехэ дуратайгаар ерэдэг гээшэ,— гэжэ «Куйбышевбамстрой» гэжэ барилга-хабсаралгын поездын начальник В. Нефедов хэлэнэ. — Харин бидэ нүүжэ ерэгшэдтэ һайн эрхэ байдал байгуулхые оролдодог, һайн гэрнүүдые баридаг байнабди. Депутадуудай дурадхалаар хүүгэдэй энэ саадые схэээр бариһан байнабди. Юуб гэбэл, манда түрэ найр ходо болодог болонхой.

Түмэр замай Зүүн участогай олохон һуурин тосхонуудые барилгын түсэб соо социально-соёлой болон ажаһуудалай объектнүүд түрүүшын ээлжээндэ табигданхай. Тэдэнэй барилгые нютагай Советүүд хиналта дороо абанхай. Мүнөө түмэр замай хүүгэдэй саадууд, яслинууд, хүгжэмэй болон юрэнхы эрдэмэй һургуулинууд бии.

АДЫЧ ДЭЭРЭ ГЭС БОДОХО

БАТАГАЙ (Яхадай АССР). К-700 түхэлэй найман трактор түрүүшын барилгашадые Адычанска ГЭС-эй барилгада һаяшаг абаашаа. Верхоянска районой түб Батагай һуурин тосхонһоо эдэ тракторнууд хүшэр зам гаталжа, хүндэ ашаа хүргөө юм.

Пионерскэ гэжэ һуурин тосхоной баригдаха газарта найман гэр, дизельнэ электростанци, барилгын материалнууд абаашагдаа.

— Холын Хойто зүгэй мүрэн дээрэ тон хүшэр хүндэ эрхэ байдалда ГЭС баригдаха болоно,—гэжэ КПСС-эй Верхоянска райкомой нэгэдэхи секретарь С. Стручков хэлэнэ. —Эндэ үбэлдөө 60—65 градус хүйтэн болодог. Хүйтэнэй полюсой дүтэ байһаниинь мэдэрэгдэдэг: эндэһээ Верхоянск хото хүрэтэр хэдэн арбаад километр болодог бшуу.

(ТАСС).

[…]публикын hургуулинуудта шалгалтанууд эхилээ

[…]ҺАНАЙНГАА […]АЙ ЭХИНДЭ

[…]ун… Хабарай […]удэр Эхэ оро[…]улинуудта hу[…]гэд, наhанайн[…]амда гарахаяа […]улдэ hуулшын […]дан жэнгир[…]ргуули дуургэ[…]ной ёhотой эр[…]туугэд — манай […] өөhэдынгөө […]эжэл шэлэжэ […] заншалтай. […]хонхын абяан […]нгтайгааршье […]гэхэдэ түрэл […]ахасаха ушар[…]юм. Энэ абяан […] ерээдүйнь […]эшэ дуудаhан […]эхин ааб даа. […]hуулэй нэгэ […]элмэг, оршон […]эмэл шубууд […]hургуули дүүр[…]ай баярай шэг […]ад ябаhан тэ[…]гоё hайхан сэ[…]шон тойронхи […]е урин дулаан […]ртэй.

[…]Түнхэнэй рай[…]й дунда hур[…]ун арбадахи […]нь. Тус hургуу[…]ан hуулшын […]нин багшана[…]ые, айлшадые […]дые hайндэрэй […]ба. Комсомо[…]онернуудэй ту[…]уулhан hураг[…]лой жагсаалда […]улиин эмхид[…]рхилэгшэ Н. Н. […]айндэрые нээ[…]

[…] комсомолой […]екретарь Валя […]шанараа, hур[…]э байhан нү[…]хадаа, ингэжэ

[…]манай аха нү[…]рбан жэлэйнгээ […]түгэсхэхэтнай.

Маанадта — дүүнэдтээ эрхим hайн жэшээ харуулжа ябаhантнай мартагдаха аал?! Мүнөөдэр Эхэ оромнай элдэб олон мэргэжэлэй, hуралсалай эмхинүүдэй үүдэ нээнхэй, предприяти, колхоз, совхозууд таанадые ажалда урина. Хаанашье hурахадаа, ямаршье ажалда хүдэлхэдөө, совет эрхэтэн нэрэ солоёо дээрэ үргэжэ ябаарайт. Хэhэн ажалтнай, hураhан hуралсалтнай аза талаантай байг! Бидэ таанадтаа хододоо найдажа байхабди.

Арбадахи классайхид түрэл hургуулидаа олон номуудые бэлэг болгон бариба. 10-дахи «А», «Б», классуудай үхибүүдые нэгэдэхи класснаа hургажа эхилhэн багшанар В. Н. Муратова, Д. Б. Тарянинова, С. Л. Ангархаева, түрэлхидэй зүгhөө Д. С. Шарнаева гэгшэд шабинартаа шалгалтала эрхим hайнаар барижа, наhанайнгаа замые амжалтатайгаар эхилхыень захяа үгэнүүдые хэлэбэ.

Тус жагсаалда хабаадаhан КПСС-эй Түнхэнэй райкомой инструктор С. Ж. Жапова hургуули дүүргэхэеэ байгшадые райкомой зүгhөө амаршалаад, эрхим комсомолшуудта — Люда Туруевада, Мунхэ Цыбиковтэ, Алена Лазаревада, Марина Шубинада, Наташа Шарнаевада, Таня Шаглаевада, Света Иринцеевадэ ВЛКСМ-эй райкомой Хүндэлэлэй грамотануудые барюулба. Һургуулиин комсомолой организациин секретарь Валя Дармаева ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй тэмдэгээр шагнагдаба. Дээрэ дурсагдаhан hурагшад, hуралсалдаашье, зунай V четвертиин ажалдашье эрхим hайнаар хабаадалсажа, үндэр дүнгүүдые туйладаг байгаа. Түнхэнэй совхозой Могой-Горхоной hүн haалиин фермэ дээрэ үбэл, зунгүй тэдэнэр ажаллаhан байха юм. Мүнөө жэлдэ hурагшад hургуулиин шэнэ реформын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, түрэл совхоздоо ажаллахадаа, нилээд ехэ туhа хүргөө гэжэ Түнхэнэй совхозой парткомой секретарь В. Б. Будаев амаршалгын үгэнүүд соогоо тэмдэглээ.

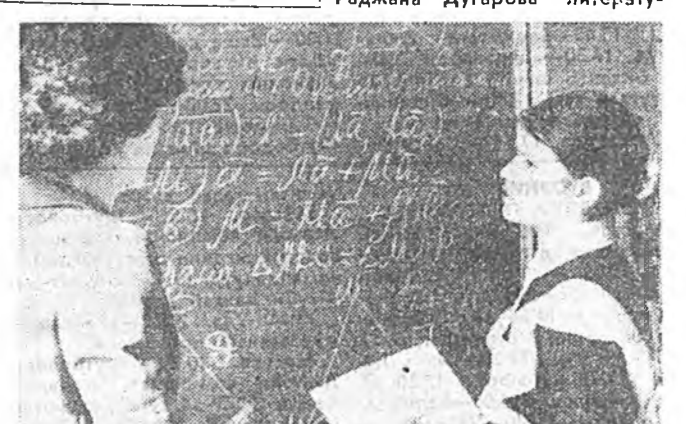
Һуралсалай талаар hургуулиин директорэй орлогшо Д. Д. Степанова бүхы арбадахи, наймадахи классай hурагшад бултадаа Гүрэнэй шалгалта тушаахань гэжэ мэдээсэбэ.

«Һургуулиин вальс» гэhэн дуу бэлэг болгон, арбадахи классайхид дуулажа, багшанараа үнэн зүрхэнhөө амаршалан, сэсэгүүдые барюулаад, «hайн даа» гэhэн баярай үгэнүүдые хэлэбэд.

Хон-хон-хон… Һүүлшын хонхо хонгёо аялгаар хангюурдана, ажалай, hуралсалай замда эдир халаан болохо эрхэтэниие дуудана.

Д. ХАЛАНГУЕВА,
РСФСР-эй hургуулинуудай габьяата багша.

Июниин 2-ой үглөөгүүр Улаан-Үдын 3-дахи дунда hургуулиин коридор соогуур хонжэн. Тэрэ үглөөгүүр 10-дахи хоёр классай 60 hурагшад сочинени бэшэбэ.

Июниин 5-най үглөөгүүр 10-дахи «Б» классай hурагша Раджана Дугарова литератураар шалгалта тушаахадаа, ехэ hайн харюусаба. Тэрэ үдэр 8-дахи классай hурагшад математикаар аман шалгалта тушаагаа. Елена Козулина билеэдэй асуудалнуудые hайн мэдэхэ байба. Математикын багша Вера Павловна Лошкомоева hурагшын hайн харюуда баяртай байгаа.

— Манай hургуулида 879 hурагшад hурадаг юм. 10-дахи классай hурагшад сочинени hайн бэшээ. Ород хэлэнэй ба литературын багшанар Л. Б. Русанова, К. М. Ринчинова гэгшэд hурагшадай дунда хүндэтэй юм. Һурагшад шалгалтануудаа бараг лэ үгэжэ байна, — гэжэ hургуулиин директор Майя Алсантьевна Дагбаева манда хөөрөө hэн.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: багшанар Л. Б. Русанова, К. М. Ринчинова; 8-дахи «Б» классай hурагша Елена Козулина математикаар харюусажа байна; 10-дахи классай hурагша Раджана Дугарова.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

«АРСЫН АГТАЙ ХАНГАЛ»

БАРАС ХАЛЗАНОВ иимэ нэрэтэй фильмээрээ (Свердловско киностуди) Ази, Африкын ба Латинн Америкын оронуудай Уласхоорондын IX кинофестивальда хабаадаhан байна. Мэргэжэлтэ артистнуудтай хамта энэ фильмдэ Буряадай АССР-эй арадай поэт Цырен-Дулма Дондокова хабаадажа, Дулсан хүгшэнэй рольдо наадаhан юм. Тиимэhээ Ташкентдэ үнгэрhэн энэ фестивальда хабаадаха совет түлөөлэгшэдэй дунда оролсожо, нарата Узбекистанай ниислэл ошоhон аад, поэтесса hаяхан бусажа ерээ.

Азиин, Африкын ба Латинн Америкын оронуудай Уласхоорондын IX кинофестивалиин эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ, Узбегэй ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо С. Султановагай «Советская культура» газетэдэ бэшэhэнэй ёhоор, энэ кинофестиваль хадаа демократическа шэглэлээрээ онсо илгардаг байна. Энэ кинофестивальда конкурс, жюри, шагнал гэхэ мэтэ байдаггүй, харин СССР-эй ба Узбегэй ССР-эй ниитын эмхинүүдэй, зохёохы ажалтанай холбоонуудай, хэблэлэй органуудай тогтооhон дипломууд, шангууд үгтэдэг. Ташкентдэ зарлагдагша Уласхоорондын IX кинофестивальда РСФСР-hээ табигдаhан «Арсын агтай хангал» хэнэй дипломдо, шанда хүртэгшэ ааб гэжэ хүлеэhэмнай ойлгосотой. Тиимэhээ тэрэ кинофестивалиин hониниие манай уншагшадта дуулгахыень Ц-Д. ДОНДОКОВАДА хандаhан байнабди.

— Ехэл гоё байгаа гэжэ хэлэхэ байнаб. Ази, Африка, Латинн Америкэ мэтын түбиинүүдэй зуугаад оронуудhаа асарагдаhан уран hайханай, баримтата, богони хэмжээнэй 200 шахуу кинолентэ юhэдэхи кинофестивалиин программа соо оронхой гээ hэн. «Эб найрамдалай, арадуудай социальна дэбжэлтын ба эрхэ сүлөөгэй түлөө!» гэhэн урла доро уласхоорондын энэ фестиваль үнгэрдэг юм байна. Кинофестиваль баяр баясхалангай оршон байдалда Ханни барисаанай ордон соо нээгдээ. Эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ С. Султанова, СССР-эй Госкиногой түрүүлэгшэ Ф. Т. Ермаш, СССР-эй Кинематографистнуудай холбооной правлениин секретарь, мэдээжэ киноартист Алексей Баталов, Ташкентын олониитын түлөөлэгшэд суглараhан бүгэдэ зониие амаршалаа. Тиигээд лэ Ташкентын II эрхим кинотеатрнуудта фестивалиин кинофильмнүүд харуулагдажа эхилээ. Манай абаашаhан кинолентэ Киногой ордон соо харуулагдаа. Манай киноартистнуудтай хамта зоной урда гаража дохёо гээшэб. Манай фильмые зон ехэл hонирхожо хараа гэжэ ажаглаа hэм.

Тиигээд үглөөдэрынь — фестивалиин хоёрдохи үдэр гээшэ ааб даа — журналистнуудтай пресс-конференци болоо. Элдэб олон оронуудай дүрбэн зуугаад журналист Ташкент ерээ юм гээ hэн. Манай пресс-конференцидэ нилээд олон журналист байгаа, элдэб олон асуудалнуудые hураа. Барас Халзанов энэ фильм дээрээ яажа хүдэлhэн тухайгаа хөөрөөд, асуудалнуудта тоб байса харюусаад лэ байгаа. Пресс-конференциин эхилхэдэ, гурбан лэ хүн сценэ дээрэ hуугаа hэмди: СССР-эй Госкиногой түлөөлэгшэ Васильев, Халзанов, би. Васильевнай манай фильм тухай, бидэ хоёр тухай хуряангыгаар хөөрэжэ үгөөд, пресс-конференциие нээгээ. Азиин, Африкын, Латинн Америкын оронуудай фотожурналистнууд, телевиденинхид тэрэ пресс-конференциемнай буулгажал байна hэн. «Советский экран» журналай редакторай орлогшо Андреев гэжэ хүн намhаашье юу хээ hураад абаа, Узбегэй республиканска, Ташкентын газетэнүүд поэт-актриса гэжэ намда «үндэр малгай үмдэхүүлжэ» байжа бэшэhэн байгаа hэн даа. Ташкентын предприятинуудаар олон тоото уулзалганууд болоо. Узбегүүд гээшэ хүндэмүүшэ урин зантай зон байна.

«Дурна зүгэй одон» гэжэ узбек журнал манда тон гоё шаажан домбо шан, диплом барюулаа. Тиихэдэ Уласхоорондын энэ фестивалиин хүтэлбэри манда баhа диплом барюулаа. Харин оронуудай элдэб фирмын түлөөлэгшэд манай кинолентые hонирхоо, худалдажа абаха юм хэбэртэй hэн. Ташкентын кинофестивальда киногой дэлгүүр гэжэ байдаг юм байгаал. Тэндэ ёhотойл наймаасалдаан болодог юм ха. Манай «Арсын агтай хангал» РСФСР-эйнгээ нэрэ хүндые яhала үргөө гээшэ ааб даа гэжэ бидэ баярлаа hэмди.

Тиигээдшье фестиваль түгэсхэлдөө ерээ. Индиин суута актер, режиссер, табяад онуудаар «Зайгуул» («Бродяга») гэжэ фильмээр совет арадта танил болоhон, Ташкентын кинофестивальда юhэдэхеэ хабаадахаяа ерэhэн Радж Капур хаалган дээрэ үгэ хэлэжэ, Ази, Африкын, Латинн Америкын ба бүхы дэлхэйн киногой ажал ябуулагшадта амжалта хүсэжэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ амжалта туйлахыень хүсөө. «Ази, Африка ба Латин Америкын» гэжэ узбек хэлэн дээрэ уншахадаа, ба гэжэ союз оложо, падежэй залгалтын адли байhые анхаржа, ехэ hонирхооб. Юрэдөөл, hонирхохо юумэ захагүй байгаа даа!..

Энэ хөөрэлдөө
Ц. ДОНДОГОЙ
бэшэжэ абаба.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ бэшэгдэнэй hүүлээр

«САГ ХҮЛЕЭХЭГҮЙ, ШАМДАХАЛ ХЭРЭГТЭЙ»

Иимэ гаршагтайгаар толилогдоhон шалгалтын материал байгша оной апрелиин 15-да манай газетэдэ гараа hэн. Мухар-Шэбэрэй районой Хушуун-Үзүүрэй отделениин хүдэлмэрилэгшэд хабарай тарилгада гүйсэд hайнаар бэлдээгүй гэжэ тэрэ статья соо шүүмжэлэл хэгдээ hэн.

Мухар-Шэбэрэй РАПО-гай Соведэй түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ В. Ф. Викулов иимэ удхатай харюу эльгээгээ:

«Знамя Ленина» колхозой Хушуун-Үзүүрэй отделениин техникын бэлэдхэлгэ тухай «Саг хүлеэхэгүй, шамдахал хэрэгтэй» гэhэн статьяда харюу болгон мэдээсэнэбди.

Хабарай тарилгада 63 тракторай 59-ниинь хабаадаа. Ехэ хүсэтэй К-700 түхэлэй 9 трактор, Т-150К түхэлэй 2 трактор тэдэнэй дунда тоологдоно.

Шалгалтын hүүлдэ долоон хоногой туршада энэ отделенидэ дайралдаhан дутагдалнууд дары усадхагдаа. Машинануудай байдаг талмай сэбэрлэгдэhэн байна. Гэбэшье БИГ-3 түхэлэй 3 агрегат, ЗКШ-6 гэhэн түхэлэй болон бусад агрегадууд хэрэгтэй».

УНШАГШЫН ҺАНАМЖА

САГАЙНГАА АМИСХАЛ ДОРО

[…]үдтэ манай Бу[…]рада мүнөө үе […]ажабайдал, аба[…]оёор, үнэншэ[…]н зохёолнууд […]ээнь, романууд […]ынеевэй «Ехэ […]биевэй «Урас[…]ляевай «Түхэ[…]унгоновой «Ба[…]н томохон, үр[…]шадай дура та[…]удай хажуугаар […]ай «Зоной хэ[…]шаниие нэрлэхэ

[…]о романайнгаа […]эблэн гаргаба […]эжэнги колхо[…]е алишье та[…]й гүнзэгыгөөр […]

[…]ээл түрүү онол […]игадна подряд […] хүдэлмэридөө […]эглэхэ шата хү[…]н бэлэдхэлэй […]ёол соо дэл[…]дана.

[…]гай гурбан үе[…]йлэ хэрэг, хо[…]ол, зан абари […] заха болохо […]ооhоо Данзан […]бгэжеэл, Дол[…]он бусадай об[…]ина.

[…]аненай хүн бо[…]үрүүлэгшэ Ар[…] гол геройнуу[…] Урагшаа hа[…] ухаатай тэрэ […]манда ехэ hо[…] харагдаа. Хүн […]ыемнай өөдэ […]үүлэгшэдээ ехэ […]йна. Холын ха[…]оор хэрэгээ […]hанал бодолые […] шэнги, тон лэ […]ой хүтэлбэри[…]агдана. «Олон […]шээр ажалла[…]нягташье, дош[…] hалан hальхай[…]дэшье эрдэм[…]ршье хүдэлжэ […]

лайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар ажалшадайнгаа зорилгые элсүүлээ hэн. Малшадай hайн байрагүйгөөр, үйлэдбэриин баазагүйгөөр мал шахан тарगалуулха хүдэлмэри ехэ өөдэргэн болодоггүй hэн. Энээн дээрэhээ боложо совхоз продукци худалдаха жэл бүриингөө түсэб дүүргэжэ шададаггүй hэн. Тиигэhээр совхозой коллектив ажахыгаа эрхилхэ талаар бии байhан дутагдалнуудаа хараадаа абажа, үйлэдбэриеэ дээшэлүүлжэ эхилээ. Ажалдаа hайн үрэ дүн туйлахын тула ажалшад хүсэ шадалаа шангадхажа, мүн мэргэжэлтэдшье саг үргэлжэ шадабарияа дээшэлүүлхэ гэжэ оролдодог болоо. Тиимэhээ манай совхоз түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар, базова ажахы болонхой. Манай совхозой дирекци, шэнэ онол арга нэбтэрүүлхэдээ, барилга-хабсаралгын хүдэлмэри эмхидхэжэ шадаха байhанаараа шалгардаг. Механизаторнууднай, hаалишад, мал шахан тарगалуулдаг гүүртын коллективүүд бригадна подрядаар хүдэлдэг. Энэ арга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэ хадаа ухаалан зохёохы хүдэлмэри болоно. Юуб гэхэдэ, тэрэ арга хүниие hургаха, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ талаар эрилтэ табина. Тиимэhээ совхозой дирекци ба партийна комитет ажал эмхидхэлгын ба түлбэриин түрүү онол арга — бригадна подрядые саашань hайжаруулха арга зам бэдэрнэ. Ямаршье ажал хүдэлмэридэ hайн, түрүү юумэ нэбтэрүүлжэ байhанай ашаар тэжээл бэлэдхэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, совхознай таряа тушаалгын түсэб дүүргэнхэй.

Балдан Ябжановай роман соо Тоорын hаалишад тухай уншахадаа, нютагайм hаалишан hанаандам оробо. Галина Ешидоржиевна Балданова манай совхозой Һүтэйн фермэдэ hаалишанаар хори гаран жэлдэ хүдэлжэ байна. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабариие 1985 оной март hарада дүүргээ юм. Коммунист энэ нүхэр хододоо түрүү зэргэдэ ябаха гэжэ оролдодог. Галина Ешидоржиевна ажалдаа ехэ амжалтатайгаар партиингаа XXVII съездые угтаа юм. Хэжэ бүтээжэ байhан ажалдаа hанаагаа зобохо, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин түрүү технологи, ажалай эмхидхэл хэрэглэхэ, журам шангадхаха, ажахын тоосоо, хамтын подряд г. м. үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн ажаллана. Үйлэдбэриие шэнэ ёhоор эмхидхэлгэ олоной эдэбхи үүсхэл дэгжээдэг, даажа абаhан ажалдаа бүтээмжэтэйгээр, эзэн ёhоор хандаха эрилтэ табидаг. Юуб гэхэдэ, хүн бүхэн ганса өөрынгөө түлөө бэшэ, харин бүхы коллективэй түлөө, ажалай ниитэ дүнгүүдэй түлөө харюусалгатай байhанаа мэдэрнэ ха юм. Мал ажал эрхилэлгэ гээшэ, сэхыень хэлэхэдэ, хүдөө ажахын эгээл хүндэ hалбари болоно.

Зохёол соохи Долгор хүгшэнэй образ манай хонишон Ринчинова Цыпилма Цагадаевнатай тон адли. Тэрэ hайхан сэдьхэлтэй, нарин нягта, зулгы зантай хүн юм. Ажал гэхэдэ хойшоо харадаггүй. Хатуу дайнай хойто жэлнүүдтэ хүдэлмэришэд дуталдадаг байгаа. Теэд хүнүүд зоригоо мохоогүй. Тэдэ жэлнүүдтэ Цыпилма Ринчинова газар хахалалсаа, талха тараа хуряалгада, үбhэ сабшалгада, модо бэлэдхэлгэдэ, мүн hаалишанааршье хүдэлөө. Үглөөнэй үүр хираанаар фермэдээ ерэжэ, үдэшэлэн одо мүшэнэй огторгойдо гараhан хойно гэртээ бусадаг байгаа. Иигэжэл үдэр бүри ажаллагдаа. 1952 ондо партиин гэшүүн болоо. 1956 онhоо мүнөө болотор гушан жэл соо хонишоноор хүдэлнэ. Цыпилма Цагадаевна урдань өөрөө суута хонишон байhан, мүнөө амаралтада гараашье hаа, ажалгүй байжа шададаггүй. Ажалайнгаа хажуугаар табан зээнэрээ томо болголсожо байна.

— «Ажал гээшэ жаргал» гэжэ хэлсэдэг. Дадаhан коллективтээ, шадаха ажалдаа хүдэлжэ байхадаа наhанайнгаа ошоhые мэдэбэгүйб. Зоной жаргал, золой аша туhада ажаллаха уряа зорилгоор далижадагби. Энэ наhан соо хүнэй хэhэн хэрэг — ажал үлэдэг. Тиимэhээ ямаршье ажалhаа сухариха ёhогүйбди. Бэеын элүүр энхэ байбал, ажал байха. Харин жаргал гээшэмнай ажал ха юм. Энэ хадаа манайшье, Эхэ оронойманьшье баялиг болоно, — гэжэ Цыпилма Цагадаевна хөөрэнэ.

Энэ роман соо hургуули колхоз хоёрой холбоо харилсаан мүн лэ харуулагданхай.

Һургуулиин реформо — бүгэдэ арадай хэрэг. Тэрэ эдир халаание хүмүүжүүлхэ талаар гансашье hургуулиин урда бэшэ, мүн ажалша коллективүүдэй урда ехэхэн зорилго табина. Тиимэhээ үхибүүдые багаhаань ажалда дадхаажа, «ажалгүй — алхамшье хэхэгүй» гэhэн сэсэн үгын удхые бодотоор баримталан хүмүүжүүлхэ болоно гээшэ. Энэ талаар түрэл ажахыдаа hурагшадай хүдэлмэриин ехэ туhа нэмэри үгэдэг тухай уран зохёолшо дулаанаар домоглоно.

Коммунистын абари зан харуулhан образууд гэхэдэ, түрүүлэгшэhээ эхилээд, ахамад мэргэжэлтэд, залуу тракториста Сэсэг, Нина, Жаргал, Бамбуу, Хэшэгтэ гэгшэд болоно. Эдэмнай ажал хэрэгтээ бодолоо ходо табижа ябадаг, урагшаа hанаатай хүнүүд болоно.

Залуушуул манай халаан гэhэн асуудалда автор иимэрхүү харюу үгэхэ болоно гэжэ hананаб. Нютагтаа үшөө нэгэ эрдэмтэй, ухаатай, партидаа, Эхэ орондоо туhатай хүбүүтэй болобобди, — гэжэ А. Иринчинов баяртай байна. «Партийна ажалаймнай шэнэ шата энэ асуудалhаа эхиеэ абахань… Эгээ ядалдаа hаамни, коммунистнууд Хэшэгтэ, Сэсэг шэнги үнэн сэхэ нүхэд түшэг тулгуури болохо ха юм» гээд зохеол соо хэлэгдэнэ. Бригада доторой хүдэлмэри мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэнэгүй гэhэн журналист Бамбуу Будаевай шүүмжэлэл механизатор Бадмаев Баатарай газараа муугаар хахалhан баримта дээрэhээ үндэhэлhэн байгаа ха юм. Эндэ автор архиншын образые тон зүбөөр харуулаа. Мүнөө галзуу мананда абтажа эхилhэн толгой соонь гансал архи, архи, архи…

Нүхэсэhэн зониие наншалдуулха, хомхой хобдог хүнэй олзын үүдые нээхэ, зондо ноёрхохо дуратайшуулай дура зоргые дэбэргэхэ, хүбүүн басаган хоёрые дурагүйшье hаань, тэбэрилдүүлхэ, элүүр энхэ хүниие алажа абаашаха арга шадалтай архиин арбан гурбан жолооё энэ хүбүүн ягаад барижа шадаха бэлэй гэhэн Содном Сундуевичай үгэнүүд тон зүб. Энэ талаар автор удаадахи номдоо Баатарые заhарhан, ажалдаа амжалта туйлажа, гэр бүлэдөө туhатай хүн болоhоор харуулха аабза гэжэ hанагдана. Юуб гэхэдэ, Баатар адаг муу хүн бэшэ, хэhэн алдуугаа нүхэдэйнгөө хэлэхэдэ ойлгоод ябатараа, хүнэй үгэдэ орожо, харгыгаа хадуурна ха юм. Баатар шэнги хүн манайшье нютагта харагдагша hэн.

Архидалга болон алкоголизмые зайсуулан усадхаха тухай парти правительствын тогтоолнуудай баталагдаhанай hүүлээр харша зүрюу ябадалтай тэмсэл мүнөө хаа хаанагүй үргэнөөр ябуулагдана. Февралиин 18-да манай нютагай хүн зоной суглаан дээрэ сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ф. С. Раева суглараhадта архидалгатай ба алкоголизмтай тэмсэл шангадхаха тухай хөөрөө hэн. Манай нютагые архидалгагүй зоно болгохо гэжэ соносхохыень дурадхаа. Хонишод, hаалишад, мал адуулагшад, механизаторнууд энэ дурадхалыень халуунаар дэмжээ hэн. Эндэhээ жэшээ абаха уряалтайгаар бусад hуурин газарнуудай хүн зондо хандаа. Иимэл хамтын суглаан Ноохондо болоо hэн. Архидалгагүй зоно байгуулха гэжэ соносхоод байхадаа, хүн зониие худалдаа наймаанай, ажаhуудалай талаар хангалгые hайжаруулха, хүдөөгэй хүн зоной сүлөөтэй сагые эмхидхэлгэ, архидалгагүй байдалтай холбоотой шэнэ ёhо гурим нэбтэрүүлхэ ёhотойбди.

Зохёол соогоо Балдан Ябжанов байгаалиингаа үзэсхэлэн гоёые hайнаар харуулна.

Түрэл хэлэмнай Байгал далайпаамнайшье, гүнзэгы, Саяан уулаhаамнайшье үндэр шэнжэтэй, удхатай баялигнай гээшэл гэжэ автор онсолон тэмдэглэнэ. Уран зохёолшо түрэл нютагтаа, геройнуудайнгаа дунда байhан тула, нютаг зонойнгоо хэлэнэй баялигые, оньhон, хошоо үгэнүүдые, илангаяа юрөөлнүүдые олоор хэрэглэнэ. Тиимэhээ энэ зохеолые уншахада ульгам, hонирхолтойшье байна.

Манай совхозой Зүй-hүтэйн отделениин гэшүүд Балдан Ябжановай дээрэ дурсагдагша зохёолоор уншагшадай конференци үнгэргэhэн байна. Тэрэниие үнгэргэлгэдэ нютагай hургуулиин багшанар С. Ц. Цыбикова, Т. Г. Жигмитова, В. Б. Будаева, Р. Ц. Эрдынеева, Н. Б. Замбалаева, сомоной Соведэй секретарь З. Ц-Д. Эрдынеева болон ясли-садай хүмүүжүүлэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, мүн бусадшье олон нүхэд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ажаглалтануудаа хэлэhэн байна. Тиихэдээ «Зоной хэшэг» гэжэ роман мүнөө үе сагаймнай хүдөө нютагай ажабайдал харуулhан hонирхолтой ном болоо гэжэ тэмдэглэгдээ. Энэ удхатай хөөрэлдөөн дээрэhээ hабагша татажа бэшэгдэhэн статьягаа түгэсхэхэ дээрээ уран зохёолшо Балдан Насанович Ябжановай зохёохы ажалдань нютагайхидайнгаа зүгhөө ехэ амжалта хүсэхэ байнаб.

Е. НИМАЕВА,
Зүй-hүтэйн библиотекые даагша.

Сэлэнгэ.

ТАСС — АПН
ХИЛЫН СААНАҺАА

САГААН БАЙШАНГАЙ ШИИДХЭБЭРИИЕ БУРУУШААЛГА

ХЕЛЬСИНКИ. ОСВ-2 тухай договорые сахихаяа Рейганэй захиргаанай арсаhан шиидхэбэриие буруушаахадаа, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет олохон правительствануудай, эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнүүдэй, дайн дажарта эсэргүү ба ниитын бусад эмхинүүдэй hанал бодолые hанинаан дэмжэжэ байhанаа мэдүүлээ гээд ВСМ-эй эндэ тараагдаhан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

США-гай дай жүрөөдэhэн, бүхы дэлхэйе эзэрхэн зонхилхо политикаяа улам эдэбхижүүлhэнhээ уламжалан, уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилтэй боложо байха үедэ иимэ шиидхэбэри абтаба. Вашингтон «одото дайнай» аюулта түсэбүүдhээ арсахые хүсэнэгүй хэбэртэй. Ядерна тэhэлэлгэнүүдые нэгэ талаhаа зогсоолгоёо 1986 оной августын 6 болотор hунаахые Советскэ Союзай соносхоhыень убайгүйгөөр тоогоошогүй боложо, Невада штадта ядерна буу зэбсэгүүдые туршалгануудаа үргэлжэлүүлжэ байhаар. Бинарна химическэ буу зэбсэгүүдые үйлэдбэрилгэеэ үргэдхэхэ гэhэн США-гай шиидхэбэриие НАТО-гай гэшүүн-оронуудай оборонын министрнүүд дэмжэбэ. Ливидэ эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулга hаяхан гаргаhанhаа хойшо Пентагон эзэрхэн зонхилолгын политикаяа улам үргэдхэhэн байха юм. Никарагуа, Ангола, Эфиопи, Кампучи, Вьетнам, Куба, Афганистан — эдэ бүгэдэ Холбоото Штадуудай зүгhөө гаргагдажа байдаг эзэрхэг түримхэй, hүйдхэлтэ ябуулгануудта дайралдаха гол объектнүүд болоно бшуу.

Советскэ Союз, мүн Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци, бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй хүдэлөөн, Делиин декларацида гараа табиhан оронууд эб найрамдалта үүсхэлнүүдые гаргажа, 2000 он хүрэтэрхи үедэ хүн зониие олоорнь алаха, хюдаха зорилготой ядерна ба бусад зэбсэг хэрэгсэлнүүдые усадхаха аргатай байhан тухай этигэл найдал арадуудта олгоно гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Ядерна дайе зайсуулан сарахын түлөө тэмсэдэг бүхы хүсэнүүдые Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет уряалхадаа, американ милитаризмын ба эзэрхэн зонхилолгые хизаарлахын түлөө дэлхэй дээрэ ядерна буу зэбсэггүй болохын түлөө тэмсэлдэ нэгэдэхыень хүсэнэ.

Г. ГУСАГАЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

ПРАГА. Арадай засагай түбэй болон нютагай зургаануудта, тэрэ тоодо ЧССР-эй Федеральна суглаанда hаяхан үнгэргэгдэhэн hунгалтын дүнгүүд СССР болон бусад аха дүү социалис оронуудтай эбдэршэгүй бата холбоо барисаанда үндэhэлдэг КПЧ-гэй ба социалис гүрэнэй дотоодын болон гадаадын политикые ЧССР-эй ажалшадай гүйсэд дэмжэжэ байлгын гэршэ жэшээ болобо гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй президент Густав Гусак Чехословакиин Компартиин ЦК-гай эндэ болоhон Пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Чехословакиин Компартиин ЦК-гай эндэ болоhон Пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ, hунгалтын дүнгүүд болон КПЧ-е саашадань хүгжөөхэ ба бүридэлэйнь шанар нарижуулан hайжаруулха зорилгонууд тухай мэдээсэл хэбэ.

Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ дайнай аюулые зайсуулан сараха, эб найрамдал хангаха талаар шэглүүлэгдэhэн Советскэ Союзай, бүхы социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, эб найрамдалта политикые Чехословакиин арадай гүйсэд дэмжэжэ байhыень hунгалта үшөө дахин баталба.

КПЧ марксизм-ленинизмын гол ёhонуудые батаар баримталдаг юм. Чехословакиин общественный түрүү политическэ хүсэн байhан дээрэhээ тэрэ КПЧ-гэй XVII съездын табиhан зорилгонуудые бэелүүлхээр бэлэн юм.

ДАНИЭЛЬ ОРТЕГЫН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

МАНАГУА. Рейганэй захиргаанай эзэрхэг түримхэй политика Түбэй Америкэдэ амгалан тайбан байдал хангаха замда ори ганса бэрхэшээл түбэг болохо байна гэжэ Никарагуагай президент Даниэль Ортега мэдүүлбэ.

Американ бүлэг конгрессменүүдтэй уулзаhанайнгаа hүүлээр эндэ үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Контадорско бүлэгэй харууhан доро эндэхи түгшүүрилтэй байдалые гүримшүүлэн шиидхэхэ тухай хөөрэлдөөнүүдтэ үүргэ нүлөө үзүүлхые республикынгаа правительствын хүсэжэ байhые баталба. Хэрбээ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоо болон гадаадын сэрэгэй hуралсалда хабаатай документын арсалдаата пунктнууд тушаа хэлсээнэй уридшалан абтаа hаань, Контадорско бүлэгэй баталан абаhан байгша оной «Эб найрамдалай актда» Никарагуагай тала гар табихаар бэлэн юм гэжэ Д. Ортега мэдүүлбэ. Элдэб түхэлэй буу зэбсэгүүдые хорооxо тухай Түбэй Америкын гүрэнүүдэй дурадхалые Никарагуагай правительство дэмжээ.

КОНФЕРЕНЦИДЭ БЭЛЭДХЭЛ

ХАРАРЕ. Бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронуудай, гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонорой байгша оной август hарада эндэ нээгдэхэ VIII конференцидэ Зимбабве эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байна. Уулзалгын захиргаанай комитедые эмхидхэн бүридүүлхэ тухай республикын премьер-министр Роберт Мугабе эндэ соносхобо. Тусхайлбал, мүнгэн hангай асуудалнуудые, делегадуудые байрлуулгые, тэдэнэй аюулгүй байдалые тэрэ хангаха юм. Премьер-министрэй орлогшо Саймон Музенда захиргаанай комитедэй ба правительствын ажал ябуулгые залан шэглүүлхэ ёhотой.

ДАЙН ДАЖАРТА ЭСЭРГҮҮ ХУРАЛДААН

ТОКИО. Ядерна тэhэлэлгэ болюулхые Советскэ Союзай нэгэ талаhаа абаhан шиидхэбэри ядерна туршалгануудые гүйсэд дүүрэнээр хорихо шэглэлдэ бүтэмжэтэй hайн шухала алхам болоно гэжэ Австралиин сенатор Брюс Чайлдс ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ. Токиодо боложо байhан дайн дажарта эсэргүү «Ядерна буу зэбсэггүй, амгалан тайбан Номгон далайн түлөө» уласхоорондын хуралдаанда тэрэ хабаадаба. Невададахи американ ядерна тэhэлэлгэнүүд, Номгон далайн урда хубида Францин хэhэн тэhэлэлгэнүүд эндэхи оронуудай hанааень ехээр зобооно гэжэ Чайлдс хэлээ. Ядерна зэбсэгүүдые туршалгада эсэс табиха арга олгоhон уласхоорондын договорые дары түргөөр баталхын түлөө Австралиин сенатор hанамжануудаа мэдүүлhэн байгаа.

Австралиин, Шэнэ Зеландиин, США-гай, Филиппинын, Гуамай дайн дажарта эсэргүү хүдэлөөнэй түлөөлэгшэд энээндэ уригдаа юм.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

ЭРХЭТЭН ҮҮРГЭЕЭ МЭДЭРЭН...

Шуhа абадаг республиканска станциин операционно блок руу бэлэхэнээр орохогүйт. Сагаан халаад, малгай, бүд гутал, тусхай үмдэ, самса, маска үмдэhэн хойноо тиишэ орохо зүбшөөл абахат.

Иишэ ерэhэн донорнуудай олонхинь шуhаяа үнинэй үгэнэ гэжэ тухайлхаар байгаа hэн. Юуб гэхэдэ, стул дээрэ hуугаад, стерильнэ блогой тусхай сонхо руу гарнуудаа hурамхяар хэжэ, 200—400 грамм шуhаяа хэдэн минутын туршада үгэнэ. Эндэ операционно сестранууд - эксфузионистнууд Л. Л. Дугарова, М. С. Зомонова гэгшэд донорнуудые анхарал ехэтэйгээр угтажа, шуhыень абаха зуураа тэдэнэй бэе лагшангые адаглан хаража байдаг юм.

Стерильнэ блогой хажууда пассажирска 1-дэхи предприятиин слесарь И. В. Уральский гэгшэтэй танилсабабди.

— 1978 ондо, үшөө технологическа институдай студент ябахадаа, донор болоо hэм. Нэгэ курсада hурадаг хүбүүнэй үбшэн эсэгэдэ туhалхаяа манай бүлэгэйхид шуhаяа тушаагаа бэлэй. Тиихэдэл эрхэтэн ёhын үүргэ дүүргэбэб гэжэ ойлгоо hэм,— гэжэ И. В. Уральский хөөрэбэ.

397-дохи СМП-гэй гагнууршан Ф. С. Хахалин:

— Мүнөө наймадахияа шуhаяа үгэбэб. Үбшэн гү, али гэмэлтэhэн хүн зоной ажамидаралые тэхэрюулхэ шэдитэй шуhа хэн нэгэн hайн дураараа үгэхэ ёhотой гэжэ тоологшоб.

Шуhа абалгын республиканска станцида нэгэ үдэрэй туршада 60—100 хүн шуhа үгэдэг, тэдэнэй олонхинь түлөөhэгүйгөөр тушаадаг. Зарим үдэрнүүдтэ ажалша коллективүүдшье ерэдэг байна. Авиационно, «Теплоприбор» заводуудhаа, нарин сэмбын комбинадhаа, «Бурятшвейбыт» нэгэдэлhээ, гадар трикотаж хубсаhанай фабрикаhаа...

Станцида донорнуудай список бии. Тэдэнэй дунда онсо яаралтай ушарта дуудагдаха донорнуудшье бии. Ажалдаа байтарнь гү, али hүни унтажа байхадань тэдэниие яаралтайгаар дуудаха ушарнууд тохёолдодог. Иишэ дуудалгаар ерэгшэдэй шуhа үбшэн хүнэй hудаhа руу сэхэ оруулдаг. Тиигэжэ олохон хүнүүдэй ами наhан абарагдаhан байна. Донорнууд — 14-дэхи ясли-садай завхоз С. Г. Полянская, нарин сэмбын комбинадай гагнууршан А. В. Говенько, нооhо илгагша З. Д. Течиленко, 1-дэхи автобазын жолоошон П. М. Иванов, онкологическа диспансерэй врач В. П. Добровольский болон бусад түрүүшын дуудалгаар ерээд, оройдоо танигдаагүй хүнүүдтэ шуhаяа сэхэ үгэжэ, абардаг юм.

Хэн нэгэндэ минии шуhан туhалхадаа болохо гэжэ мэдэрhэн донор иишэ дахин-дахин ерэдэг. Үдэр бүри гэхээр тэдэнэй тоо олошоржол байна. hүүлэй мэдээгээр 43 гаран мянган хүн түлбэригүйгөөр шуhаяа үгөө. Энэл бэшэ гү совет хүнүүдэй гуманис мэдэрэлэй гэршэ?

Э. ДОРЖИЕВА.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ УРЯА

Каменск поселогой магазинууд, столовонууд, hургуулиин буфедтэ пеэшэнhээ hаяхан гаргагдаhан халуухан хилээмэн бүүлхэнүүд, бусад амтата зүйлнүүд бии боложо, хүн бүхэнэй дура татадаг. Эдэ бүгэдые кондитерска зүйлнүүдые баридаг нютагай эдеэ хоолой конторын хүдэлмэрилэгшэд бэлдэжэ, поселогойнгоо ажалшадые үдэр бүри хүндэлжэ байна гээшэ.

Амтата эдеэ хоол бэлдэдэг цехтэ өөрынгөө ажал хүдэлмэри табан хургандаал адли мэдэхэ болоhон түрүүшүүл олон. Тэдэнэй дундаhаа цехые даагша, коммунист Т. Ф. Зыкова, КПСС-эй гэшүүн И. Г. Чемизова, Р. А. Байрышева, мастер-кондитер Г. Г. Невская гэгшэдые нэн түрүүн дурдая.

Эбтэй эетэйгээр хүдэлдэг тус цехэй коллектив табан hарынгаа түсэбтэ даабари болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайгаа элидхэбэ.

Эдеэ хоол бэлдэдэг эдэнэр нэмэл партийна суглаа hаяхан үнгэргэхэдөө, аюулда орохон Чернобыльскын АЭС-эй коллективтэ туhаламжа болгон мүнгэ эльгээхэ гэhэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаба. Суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн бухгалтер Р. В. Черняк гэгшын үүсхэлээр туhаламжа үзүүлхэ жасада нэгэ үдэрэйнгөө салин хүлhэнhөө мүнгэ эльгээхэ болобо. Эдеэ хоолой тус эмхи зургаанай 170 хүдэлмэрилэгшэд үнэтэ энэ үүсхэлые дэмжэhэн байна. Мүнөө Каменск поселогой предприяти, эмхи зургаануудай коллективүүд энэ үүсхэл дэмжэжэ, туhаламжын жасада мүнгэ суглуулжа эхилбэ.

С. ВЯТКИН.

Буряадай телевидениин патриотическа болон интернациональна хүмүүжүүлгын редакциин үүсхэлээр залуушуулда зорюулагдаhан «Контакт» гэжэ программа бии болгогдоо hэн. Залуу харагшадтай харилсажа, тэдэнэй ухаан бодолые хүлгүүлхэ, шэнэ, hонин, сэнтэй болон аша туhатай юумэн тухай хөөрэхэ гэhэн зорилго тус программын үндэhэ hуури мүн.

ТЕЛЕ-ХАРАГШАД hАЙШААНА

Ахалагша редактор, Я. Гашегай нэрэмжэтэ шангай лауреат В. Измайлов, телестудиин дүршэлтэй режиссер Г. Манжеева, сценари зохёодог залуу журналистка Д. Михайлова гэгшэд энэ дамжуулгые бэлдэдэг.

Телевидениин редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй залуушуулай аудиторинууд соо, хамтын байранууд соо эмхидхэhэн уулзалгануудай үедэ мүнөө үеын залуу хүнэй түхэл шэнжэ, олондо мэдээжэ мэргэжэлнүүдэй нэрэ хүндэ, архидалгагүй элүүр энхэ ажабайдалые шангадхалга гэхэ мэтын асуудалнуудаар үгэ буляалдаанууд болоhон байна. Имэ дамжуулганууд теле-харагшадай hайшаалда хүртэнэ.

Телевизионно «Контакт» гэжэ политклубта 1920-дохи онуудай комсомолшуудай дунда дэлгэрэнги байhан «политбайлдаанууд» шэнээр мүндэлжэ, үе сагтаа таарама удхатай болоо. Дотоодын болон гадаадын политикын гол шухала асуудалнуудаар телевизионно «полит-байлдаануудай» ээлжээтэ дамжуулганууд ВЛКСМ-эй обкомой залуу лекторнүүдэй советтэй, Буряадай багшанарай институдай студентнэрэй пропагандистска бүлэгтэй суг бэлдэгдэдэг.

Тиигэжэ «Контакт» программада Хяагтын районой Хүдэриин совхозой парткомой секретарь Г. Зимирев, ЛВРЗ-гэй локомотив-хабсаралгын цехэй В. Глазуновой түрүү бригада, авиазаводой, гадар трикотаж хубсаhанай фабрикын болон хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой хүдэлмэришэд, мүн студентнэр, hурагшад хабаадалсаа. Залуу үеын эрхим түлөөлэгшэдтэй болоhон үнэн сэхэ, hонирхолтой хөөрэлдөөнүүд теле-харагшадай hанаа сэдьхэлые ханаагаа гэжэ телестудида эльгээгдэhэн бэшэгүүд гэршэлнэ.

Залуушуулай сэрэгэй-спортивна конкурснуудай агаарай долгиндо гараhанай hүүлээр телестудида бэшэгүүд олоор ерэдэг, хүн зон телефоноор хонхододог. Залуушуулай Совет Армида сэрэгэй алба гарахаяа яажа бэлдэжэ байhан тухай, физкультурно-ниитэ, сэрэгэй-спортивна хүдэлмэриин ёho заншалнууд тухай бүлэг дамжуулганууд харагшадай анхаралда дурадхагдаhан байгаа.

Л. БОЛОТОВА.

ҮЙЛСЭНҮҮД НОГООРУУЛАГДАНА

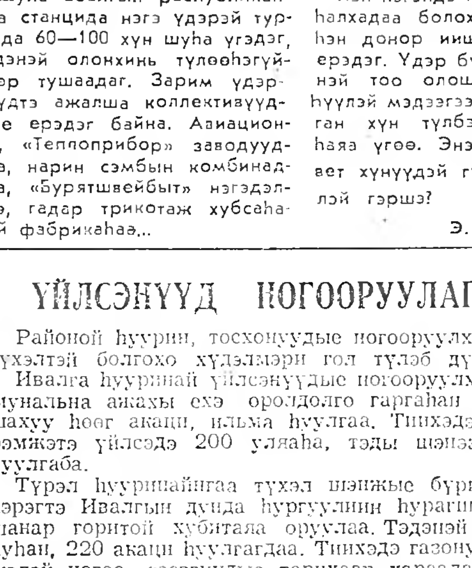
Районой hуурин, тосхонуудые ногооруулха ба болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэри гол түлэб дүүрэнтэбэ.

Ивалга hууринай үйлсэнүүдые ногоорүулха талаар коммунальна ажахы ехэ оролдолго гаргаhан байна. Мянга шахуу hөөг акаци, ильма hуулгаа. Тиихэдэ Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсэдэ 200 уляаhа, тэды шэнэсэн клён модо hуулгаба.

Түрэл hууринайнгаа түхэл шэнжые бүри гоё болгохо хэрэгтэ Ивалгын дунда hургуулиин hурагшад болон багшанар горитой хубитала оруулаа. Тэдэнэй хүсөөр 600 хуhан, 220 акаци hуулгагдаа. Тиихэдэ газонууд дээрэ олон жэлэй ногоо, сэсэгүүдые тарихаар хараалаанхай.

Н. ЦЫРЕНДОРЖИЕВА.

Ивалгын район.

Жэл бүри Хүүгэдые хамгаалгын уласхоорондын үдэр асфальт дээрэ хэн эрхим зураг зуранаб гэhэн конкурс Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэдэг юм.

Хүүгэдэй зуража эхилхын урда тээ эб найрамдал хамгаалха республиканска комитедэй харюусалгата секретарь, дайнай ветеран Т. Г. Гармаев амаршалгын үгэ хэлэбэ. Удаань эндэ сугларhан хүбүүд, басагад талмай дээрэ таража, үнгын мелнүүдээр зурагуудай эхи зурлаануудые гаргажа захалба. Үхибүүн бүхэн имагтал өөрынгөө hанажа байhан юумэ асфальт дээрэ зураг болгон дэлгээнэ. Үгтэhэн 30 минутын туршада тэдэнэр олон юумэ зуража үрдеэ.

Конкурсын hүүлээр «Эб найрамдалай hайндэр» гэhэн дуу үхибүүд дуулажа, хатаржа, сугларагшадые баясуулhан байна.

Ж. ХАЛБАЗЫКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Т. Г. Гармаев. 2. Конкурсын үедэ.

Авторай фото.

МОНГОЛ МОРДОБО

Республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлhээ бүридхэгдэhэн нэгэ бүлэг аяншалагшад аха дүү Монголой Арадай Республика мордобо. Бэшүүрэй, Хурамхаанай районуудай ажахын түлөөлэгшэд Монголой Арадай Республикын ниислэл — Улаан-Баатар хотын түүхэтэ газарнуудтай танилсаха, аяншалагшадай баазада хэдэн хоног амарха.

Аяншалагшадай дунда механизаторнууд, мал адуулагшад болон хүдөө ажахын бусад hалбаринуудай түлөөлэгшэд бии. Эдэнэр Улаан-Баатар хотоhоо гадна тус ороной бусад хото городууд, тосхон hууринуудта хүрэхэ, ажалша бэрхэ арад зонтойнь уулзаха.

Тэрэшэлэн манай республикын бусад аяншалагшад июнь hарада социалис хани барисаата оронуудаар аяншалха.

Л. БУДОЖАПОВА.

УНДАЛУУЛАА

Зулгы hайн зунаймнай түрүүшын июнь hара хура бороотойгоор эхилбэ. hарын түрүүшын табан хоногой туршада республикын бүхы районуудта хура бороо орожо, хатажа захалhан таряалан, сабшалан, бэлшээриин газарнуудые саг соонь ундалуулба. Түрүүшын үдэрнүүдэй туршада Бэшүүрэй, Зэдын, Захааминай, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй районуудта 30—45 миллиметр хура бороо ороhон байба. Бусад районуудта 10-hаа 27 миллиметр хүрэтэр шиг нойтон ороо. Мүн Баргажанай, Тарбагатайн, Ивалгын районуудта, Улаан-Үдэ шадар 2-hoo 10 миллиметр бороо орохо.

Республикын зарим районуудта майн hүүлээр, июниин эхеэр ороhон хура бороогой hүүлээр гол, горхонуудай уhан нэмэжэ захалаа. Жэшээнь, Сэлэнгэ мүрэнэй, Хёлго, Сүхэ голнуудай уhан мүнөө 40—50 сантиметрээр нэмэбэ.

Июнь hарын сагай уларил урда жэлнүүдэйхидэ дүтэрхы байхаар багсаагдана. 12—16 градус дулаан болохо юм ха.

Тэрэшэлэн hарын хоёрдохи, гурбадахи арбан хоногуудта 25—30 градус хүрэтэр дулаан болохоор хүлеэгдэнэ.

Н. АФОНИНА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин директор.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

☆ «Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ hур харбалгаар Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зоной түрүү hүүри эээлхын түлөө эхилhэн мүрысөөн үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Мүрысөөн үглөөнэй 10 часhаа болохо. Мүн эндэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Арhан бүмбэгэ» гэhэн шанда хүртэхын түлөө футболоор үнгэргэгдэхэ наадан үдэрэй 3 часhаа эхилхээр хараалагдана.

△ Улаан-Үдэ хотын нэгэдэхи hургуулиин спортын зал соо шатараар hурагшадай дунда эхилhэн фестивалиин наадан үргэлжэлhөөр. Мүрысөөн үглөөнэй 10 часhаа эхилхэ.

◇ Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводой стадион дээрэ спортын hайндэр болохонь. Бүхы хэмжээ ябуулганууд үглөөнэй 10 часhаа захалха юм.

△ Советскэ Союзай Герой Сергей Орешковэй нэрэмжэтэ сэсэрлиг соо үдэшын 7 часhаа «Алтан одонуудаар алдаршуулагдаhан ажал хүдэлмэри» гэhэн үдэшэ үнгэргэгдэхэ.

☆ Түмэр замшадай Соёлой ордондо амаралтын үдэрэй клубай хэмжээ ябуулганууд заншалта ёhoороо болохо. Эндэнь шатарай наадан үнгэргэгдэхэ, «Гэрэй эзэн эхэнэрнүүд» гэhэн үхибүүдэй клубууд хүдэлхэ болоно.

△ Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай Соёлой ордондо уласхоорондын асуудалаар лекци уншагдаха юм.

△ Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд холо, ойрын аяншалгануудые эмхидхэхэ. Мүнөөдэр Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр Бурдуково hуурин хүрэтэр ошохо «Заря» теплоход сэбэр агаарта амарха дуратайшуулай мэдэлдэ үгтэхэ. Тус теплоход Улаан-Үдын пристаньhаа үглөөнэй 7 часта аян замдаа мордохо юм. Харин үдэшын 8 часhаа тус hууринда амархаяа ошоhон ажалшадые гэдэргэнь асарха юм. Мүн Москва, Калининград, Каунас, Нижний Тагил хото городуудhаа бүлэг аяншалагшад Байгалай эрьедэ амарха, сэнгэхэеэ ерэнхэй. Тэдэнэр Максимиха, Котокель нуурай эрьедэхи аяншалагшадай баазада байрлаха юм. «Москва» теплоходоор багашуул Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр час хахадай туршада аяншалха, сэнгэхээр хараалагдана.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Июниин 8-hаа 15 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 8
ХҮНГЭН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15—«Спортлотогой» 23-дахи тираж. 10.25 — «Будильник». 10.55 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.25 — «Аяншалагшадай клуб». 13.25—«Хүгжэмтэ киоск». 13.55 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.55 — **Футболоор дэлхэйн чемпионат.** Испаниин ба Хойто Ирландиин суглуулагдамал команданууд. 16.25 — «Онтохондо айлшаар». «Приключения желтого чемоданчика». 18.00 — «О, кино, кино» — хроникально-баримтата фильм, 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — «Избранные» — уран hайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. (Мосфильм—Колумби). 22.00 — «Время». 22.35 — Мультфильм. 22.45 — Поэзиин Пушкинска бүхэсоюзна XX hайндэр. 24.00 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!» 9.15 — «По данным уголовного розыска» — уран hайханай фильм. 10.25 — Баримтата фильм. 11.30 — «Ород хэлэн». 12.00 — **Футболоор дэлхэйн чемпионат.** Польшын ба Португалиин суглуулагдамал команданууд. 13.30 — Мультфильм. 13.40—Баримтата фильм. 14.45 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 15.15 — «Ставка больше, чем жизнь». 18 серитэй уран hайханай фильм. «Последний шанс». 16.10 — «Эб найрамдал луушуул». 16.45 — Грузи левидениин программа — «Бултанда зорюул стадион». 19.00 — Н. А ский-Корсаков. «Снегу Оперо. 20.15 — Аха Знаменскинуудай дура хүнгэн атлетикээр улас дын мүрысөөн. 21.00 — галан нойрсогты, баг 21.15 — «Москва-м аяншалга». 21.40 — Түб левидениин шангай түлө тивна шэглэл тодорх заншалта XVII мүрысөөн — «Время». 22.35 — «З теленок» — кинокомеди хи сери. 00.15 — Аха Знаменскинуудай дура хүнгэн атлетикээр улас дын мүрысөөн.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.50 Балалайкын абяан зэдэлнэ. **Футболоор дэлхэйн чемпионат.** 10.10—ФРГ-гэй болон Шотландиин суглуулагдамал команданууд. 10.55—Уругвайн болон Даниин суглуулагдамал команданууд. 11.40—Шэнэ hонин (11.45 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ hонин. 15.45—Баримтата фильмүүд. 16.30—«Бидэнэртэй хамта, бидэнэр шэнги, бидэнэрhээ үлүүгээр хэ». 17.30 — Скрипичнэ хүгжэмэй концерт.

Улаан-Үдэ. 17.55—«Совет Буряадай уран зохёолшод». Ч-Р. Намжиловай түрэhөөр 60 жэлэй ойдо (буряадаар). 18.35 — Байгал» мэдээсэлэй программа.

Москва. 18.55 — **Футболоор дэлхэйн чемпионадай дневник.** 19.10—**Футболоор дэлхэйн чемпионат.** ФРГ-гэй болон Шотландиин суглуулагдамал команданууд. 20.45 — **Футболоор дэлхэйн чемпионадай дневник.** 21.00—«Ваша дочь Александра», «Дети раздоров» гэhэн телевизионно зүжэгүүд тухай хөөрэлдөөн. 22.00—«Время». 22.35 —Баримтата фильм. 23.00—**Футболоор дэлхэйн чемпионат.** Уругвайн болон Даниин суглуулагдамал команданууд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильмүүд. 9.55—«Золотой теленок» —уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 11.05—Арадай инструментнүүд зэдэлнэ. 11.35 —«Энэ гайхалтай дэлхэй». 12.45—«Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 13.15—ГАБТ-ын духовой инструментнүүдэй оркестр наадаха. 13.35—«Ород хэлэн». 14.05 — Баримтата фильм. 14.25 —Башкирай телевидениин программа. 15.45—А. Берг. «Оркестртэй хамта скрипкэ дээ сэдхэгдэхэ концерт. И. М. Поддубнын дура классическа барил уласхоорондын мүрысөө — Шэнэ hонин. 17.55— тив». 18.25—«Хурдадхал

Улаан-Үдэ. 18.55—« нүүдэй залнуудаар». Ур рааша И. Е. Стариков. Соносхолнууд. 19.45— черк. 20.05—Баримтата

Москва. 21.00 — «А нойрсогты, багашуул!», «Элүүр энхэ байлга». 2 «Время». 22.35—«Дети ров» — зүжэг.

ВТОРНИК, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». **Футболоор дэлхэйн чемпионат.** 10.05 — Канадын болон СССР-эй суглуулагдамал команданууд. 11.35 — Франциин ба Венгриин суглуулагдамал команданууд. 12.20—Шэнэ hонин (12.25 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ hонин. 15.50—Баримтата фильм. 16.40—Узбегэй телевидениин болон радио-дамжуулгын дутаристнуудай ансамблиин концерт. 17.05—«Португали: үсэгэлдэр ба мүнөөдэр».

Улаан-Үдэ. 17.55—Шэнэ hонин (буряадаар). 18.10—«Байгалай үмэнэхи газар дээрэ».

Москва. 18.55 — **Футболоор дэлхэйн чемпионат.** Франциин болон Венгриин суглуулагдамал команданууд. 19.45—«Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.20 — **Футболоор дэлхэйн чемпионат.** Канадын болон СССР-эй суглуулагдамал команданууд. 22.00—«Время». 22.35—«Останкинадахи концертын студида уран зохёолшо С. Залыгинтай уулзалга. 23.55 —Фортепианна хүгжэмэй концерт. 00.15—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильм. 9.50—«Золотой теленок». 2-дохи сери. 11.25—«Будильник». 11.55—«Магниткада» бэелүүлэгдэдэг элүүр энхын комплексно программа. 12.15 — «Эрдэм ухаан — хүсэн». 12.45—«Три веселые смены». —үхибүүдтэ фильм. 1-дэхи сери. 13.50—Француз хэлэн. 14.20 —«Поэзи». А. Твардовский. 14.50—Мультфильмнүүд. 15.20 — Шэтын телестудиин программа. 16.20—Шэнэ hонин. 17.55— Мультфильм. 18.05—Д. Мийо. «Сотворение мира» б хүгжэм. 18.25—«Манай

Улаан-Үдэ. 18.55—Ко льск-на-Амуре хотын д театрай гастрольнууд 19.40—Киноочерк.

Москва. 20.00—Конце

Улаан-Үдэ. 20.20—ЗМ бригадир В. А. Самойл хай. 20.50—Соносхолну

Москва. 21.00—«Амгалан согты, багашуул!» 21.1 мическэ гимнастика. 21 Баримтата фильм. 22.00 мя». 22.35—«Мираж»—3 тэй уран hайханай фил дэхи сери.

СРЕДА, 11

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 —«Аяншалагшадай клуб». 10.45 —**Футболоор дэлхэйн чемпионат.** Болгариин болон Аргентинын суглууллагдамал команданууд. 11.30—«Мираж». 1-дэхи сери. 12.40—Шэнэ hонин (12.45 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ hонин. 15.45—Баримтата фильмүүд 16.30—«Бронзовая птица» — 3 серитэй уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 17.35 — Баримтата фильмүүд. 18.05—Арадай аялга дуунууд.

Улаан-Үдэ. 18.25—«Зүүн Сибирь»—киножурнал. 18.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 18.55— **Футболоор дэлхэйн чемпионат.** Болгариин ба Аргентинын суглуулагдамал команданууд. 20.55—«Танилсагты: залуу кинематографистнууд». «Поговорим на моем языке», «Полоса везения» — уран hайханай богони фильмүүд. 22.00—«Время». 22.35—Баримтата фильм. 23.05—Уран hайханай гимнастикаар СССР-эй чемпионат. 23.50 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 00.15 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильм. 9.30—«Факты минувшего дня»—уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 10.35—Мультфильм. 11.05—И. Стравинский. 11.25—Түрэлхидтэ — тележурнал. 11.55—Немец хэлэн. 12.30 —В. Г. Белинский. «Ажаябадалайнь хуудаhанууд» 13.20 — «Три веселые смены» — үхибүүдтэ фильм. 2-дохи сери. 14. 25—Баримтата фильм. 15.00 —«Хүгжэм яажа мүндэлнэб». Д. Б. Кабалевскиин хөөрөөн. 16, 15—Шэнэ hонин. 18.2 найрамдал ба залуушуу

Улаан-Үдэ. 18.55—Бу хүдөө ажахын институтай хы коллективүүд тухай. Соносхолнууд. 19.45— ёho заншалнуудые нэ хэ» — киноочерк. 20.05— дай хиналтын экран». 20 «Партизануудай команди ров» — киноочерк.

Москва. 21.00—«Амгалан согты, багашуул!» 21. «Уран зурагай искусство —«Время». 22.35—«Мира 3 серитэй уран hайхана льм. 2-дохи сери.

ЧЕТВЕРГ, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 —«Ан амитадай аймагта». 10.45 — **Футболоор дэлхэйн чемпионат.** Польшын болон Англиин суглуулагдамал команданууд. 11.30—«Мираж». 2-дохи сери. 12.40—Шэнэ hонин (12.45 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ hонин. 15.50 Баримтата фильмүүд. 16.35 — «Бронзовая птица». 2-дохи сери. 17.45—«...16-тай ба тэрээнhээ дээшэ наhатайшуулда».

Улаан-Үдэ. 18.30—«Ералаш». —18.40—«Байгал»—мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.00—**П. И. Чайковскын нэрэмжэтэ уласхоорондын VIII конкурсын баярай оршон** Байгалда нээлгэ. 22.00—«Время». 22.35—Баримтата фильм. 22.55—**Футболоор дэлхэй чемпионат.** Польшын ба Англиин суглуулагдамал команданууд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Факты минувшего дня» — уран hайханай фильм. 2-дохи сери. 10.30 — Концертын залда — hурагшад. 11.20—Испан хэлэн. 11.50 — В. Н. Татищевай түрэhөөр 300 жэлэй ойдо. 12.35—«Три веселые смены»—үхибүүдтэ фильм. 3-дахи сери. 13.40—Украинын телевидениин болон радиодамжуулгын уран hайханай коллективүүдэй концерт. 14.10 —«Я — следователь»—уран hайханай фильм. 15.35—«Черноземочка» ансамблиин концерт. 16.00—Шэнэ hонин. 18.30 — Хальмагай АССР-эй «Степной» совхозой партийна организациин хүдэлмэриин дүй дүршэлhөө.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (б даар). 19.15 — Соносхо 19.25 — «Архи уухагүй лые ажабайдалай ёho болгохо». Элхиин авто барилгын завод. 20.00— булаг». Залуушуулай зо бүтээлнүүд. 20.45 — Му фильм.

Москва. 21.00—«Амгалан согты, багашуул!». 21.1 **Футболоор дэлхэйн че нат.** Мароккын болон По галиин суглуулагдамал ко данууд. 22.00—«Время», —«Мираж». 3-дахи сери. —«Зүүн Сибирь»—киножу

ПЯТНИЦА, 13

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 10.25—Футболоор дэлхэйн чемпионат. Бразилиин ба Хойто Ирландиин суглуулагдамал команданууд. 11.50 — «Мираж». 3-дахи сери. 12.55— Шэнэ hонин (13.00—хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ hонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.20 — «Ород хэлэн». 16.45 — «Бронзовая птица» — 3-дахи сери. 17.55 — Үхибүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай».

Улаан-Үдэ. 18.25 — Шэнэ hонин (буряадаар). 18.40—«Талын галнууд» — тележурнал (буряадаар). 19.10 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 19.55 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 20.25 — **Футболоор дэлхэйн чемпионат.** Бразилиин ба Хойто Ирландиин суглуулагдамал команданууд. 22.00 — «Время». 22.35—«Право на выстрел» — уран hайханай фильм. 23.55 — Баримтата фильм. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильм. 9.50—«Танилсагты: залуу кинематографистнууд». 10.55 — «Революциин ба поэзиин дуушан». 11.40—«Алиса в стране чудес» — үхибүүдтэ балет. 12.10 — Англи хэлэн. 12.40 — Хоорой хүгжэмэй концерт. 13.00 — «Антон-трубач» — үхибүүдтэ фильм (ГДР). 13.55 — «Юун дээрэhээ, юундэ». 14.25 — Днепропетровско телестудиин программа. 15.25 — Фильм-концерт. 15.55—«Сэсэгүүд танай гэртэ». 16.15—Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 17.45—hай ратанай буулгаhан фильм республиканска фестива

Москва. 18.25—«Эрдэм ба ажабайдал». 18.55 — Чайковскиин нэрэмжэтэ хоорондын VIII конку 19.10—«Хани харилсаан

Улаан-Үдэ. 19.40—«Ду уулзалга». Д. Базарова. (б даар). 20.10 — Научно-пр ческа конференциhээ жуулга. 20.50 — Ехэ мультфильм.

Москва. 21.00 — «Ам нойрсогты, багашуул!», 2 — Михаил Ботвинник 21.45 — Богони концерт. — «Время». 22.35 — СС арадай артист А. Папанов хай. дамжуулга.

СУББОТО, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 — «Юун дээрэhээ, юундэ». 10.15 — **Футболоор дэлхэйн чемпионат.** ФРГ-гэй ба Даниин суглуулагдамал команданууд. 11.50 — «Элүүр энхэ байлга». 12.35—Түрэлхидтэ тележурнал. 13.05—«Бултанда ба хүн бүхэндэ». 13.35—«Богатая невеста» —уран hайханай фильм. 15.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.30—**Футболоор дэлхэйн чемпионат.** Уругвайн ба Шотландиин суглуулагдамал команданууд. 16.15 — Архи уухагүй ябадалые ажабайдалай ёho гурим болгохо. 16.45—«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 17.45—П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ уласхоорондын VIII конкурсдо. 18.05—«Ангола: по следам необъявленной войны» — баримтата фильм. 18.55 — «Үе саг ба өөр тухайгаа». Ярослав Смеляков. 19.10—Телевизор харагшадай асуудалнуудта академик В. Г. Афанасьев харюусаха. 19.40—«Васса»—уран hайханай фильм. 1-дэхи ба 2-дохи сери. 22.00 — «Время». 22.35—«Юун, хаана, хэзээ болооб?»—телевикторина.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильм. 9.30—Ритмическэ гимнастика. 10.15—«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 10.45 — Мультфильмнүүд. 11.05—Соносхол. 11.10 — Концерт.

Улаан-Үдэ. 12.10 — «Сүлөөтэй сагтаа», «Крылья» гэhэн фотоклуб. 12.40 — Программа зохёон табилгаар городской нэгэдэхи олимпиадаhаа репортаж. 13.20—Киноочерк.

Москва. 13.40—Хүгжэмтэ дамжуулга. 14.40—**Футболоор дэлхэйн чемпионат.** Уругвайн ба Шотландиин суглуулагдамал команданууд. 15.30 — СССР-эй арадай артист В. Пьявкогой концерт. 16.35—«Ставка больше, чем жизнь». 18 серитэй уран hайханай фильм. 9-дэхи сери. «Гениальный план полковника Крафта». 17.30—И. С. Бах. Хүгжэм. 17.45—«Онтохондо айлшаар». «Приключения желтого чемоданчика». 19.20—Эстрадна дамжуулга. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.15—«Газар дээрэ, огторгойдо, далай дээрэ». 21.45—«Элүүр энхэ байха гээ hea». 22.00— «Время». 22.35—«Соломенная шляпка»—уран hайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери.

ВОСКРЕСЕНИ, 15
МЕДИЦИНЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 —Ритмическэ гимнастика. 10.20 — «Спортлотогой» 24-дэхи тираж. 10.30—«Будильник». 11.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.00—«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.30 —«Аяншалагшадай клуб». 13.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.00 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.00 — «Путь»—зүжэг. 16.25 —Духовой оркестр наадаха. 16.40 — «Жизнь на земле». Олон серитэй баримтата фильм (Англи). 1-дэхи сери. 17.55—«Бүхы хүнүүд циркдэ дуратай». 18.30—«Мүнөөдэр — Медицинын хүдэлмэрилэгшын үдэр. СССР-эй элүүрые хамгаалгын министр С. П. Буренковтой хөөрэлдөөн. 18.45 — П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ уласхоорондын VIII конкурсдо. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — Мультфильмнүүд. 20.45 — «Счастливая, Женька!» — уран hайханай фильм. 22.00—«Время». 22.35 — «Эстрадын театр». Валентина Толкунова. Эхэнэрэй монолог. Фильм-концерт. 23.35«Делегатскын музейдэ». 00.15 —Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.15 — «Право на выстрел» — уран hайханай фильм. 10.40—«Эжын hургуули». 11.10—«Ород хэлэн». 11.40 — Латвиин телевидениин программа. 13.10 — Кинопанорама. 14.50—Ф. Шуберт. «Үбэлэй зам» гэhэн дуунай цикл. 15.35 —«Ан амитадай аймагта». 16.35 —«Ставка больше, чем жизнь». 10-дахи сери. 17.30 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 18.00 — Концерт. 18.35—Ехэшүүлдэ мультфильмнүүд. 19.05 — Дэлхэйн хүгжэмтэ соёлой жасаhаа Н. А. Римский-Корсаков. 19.35—Курганай туршалгын болон клиническэ ортопедиин ба травматологиин эрдэм-шэнжэлгын институдай директор, Социалис Ажалай Герой, Ленинскэ шангай лауреат, хирург Г. А. Илизаров тухай баримтата фильм. 20.05— «Эб найрамдал ба залуушуул». 20.40 — «Домашний театр» — баримтата фильм. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.15 — «Таанад энээниие хэжэ шадахат». 22.00—«Время». 22.35 — «Личной безопасности не гарантирую»—уран hайханай фильм.

ПРАВДА БУРЯТ

Нэгэдэхи хууд «Урмашуулга удха схэтэй» — түрүү бэшэ нөөдэр— Хүнгэн пром ностиин хүдэлмэрилэ үдэр» — Ц. Цырен фото-мэдээсэл. «К XXVII съездын шийд нүүдые бэелүүлхын тү тобшо мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хууд «Партийна ажабайда номикые хүтэлбэ «Райком найдамтай ту шадтай»—А. Праведн статья. «Арадай хи городской комитедтэ Цыреновагай корреспон «Архигүй байдал — а далайнмай жама ё «Гүйжа байнгүй, аргал рэгтэй» — М. Хензых статья.

Гурбадахи хууд «Буряад ороной эрдэм хэнэб?» «Буряад хэл жэлhэн шэнэ хүдэлм И. Бураев, В. Рассад Шагдаров гэгшэдэй

Дүрбэдэхи хууд «Ямар хубита оруулаа — С. Бутыринагай понденци. «Шог ёгто дээрэ» — материал суглуулбари.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-2[illegible], информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95 отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-02433. Заказ № 133. Индекс 04609